

A Basis for Designing Digital Library Maturity Model: Meta-Synthesis Method Application

Fatemeh Sheikhshoaei

PhD in Information Sciences and Knowledge Studies;
Assistant Professor; Tehran University of Medical Sciences;
fashoaei@razi.tums.ac.ir

Nader Naghshineh

PhD in Information Sciences and Knowledge Studies;
Assistant Professor; Information Sciences and Knowledge Studies;
University of Tehran;
Corresponding Author nnaghshineh@gmail.com

Siroos Alidousti

PhD in Management; Associate Professor in IT Management;
Iranian Research Institute for Information Science and Technology
(IranDoc) alidousti@irandoc.ac.ir

Maryam Nakhoda

PhD in Information Sciences and Knowledge Studies;
Assistant Professor; Information Sciences and Knowledge Studies;
University of Tehran mnakhoda@ut.ac.ir

Received: 11, Apr. 2016 Accepted: 11, Jun. 2016

**Iranian Journal of
Information
Processing and
Management**

Abstract: Digital Library (DL) development is faced with many challenges which cannot be overcome all at once. In such cases which are so complex, maturity models are utilized. In a maturity model, features of a phenomenon are classified into few levels so that improving or realizing the features of each level is the prerequisite of going to the next level. DL can also be approached by maturity model more efficiently and effectively. Since the maturity model for DL has not been designed yet, first, a literature review of the DL and maturity models using a qualitative approach and meta-synthesis method was done. According to the findings of the literature review, the maturity characteristics of DL are proposed to be a basis for designing DL maturity model. Since the concept of maturity and DL is extensive and has several dimensions, meta-synthesis has been found as a suitable method for comprehensive integration of the models offered in other areas with the existing literature in the field of DL based on their interpretation. To do so, 68 papers (38 in the field of DL and 30 in the field of maturity models in various fields) were selected from the available resources. By analyzing these papers, three categories, seven concepts, and 35 codes

**Iranian Research Institute
for Science and Technology**

ISSN 2251-8223

eISSN 2251-8231

Indexed by SCOPUS, ISC, & LISTA

Vol. 32 | No. 3 | pp. 843-873

Spring 2017

obtained as DL maturity features. Among these findings, the focuses of previous studies have been on the use of software/ hardware systems as supporter and enabler of DL and the DL content. The found features, in addition to be a basis for designing of digital library model, can be a tool in the hands of project managers of DL for assessing the status of their projects and planning to achieve higher levels of maturity.

Keywords: Digital Library, Maturity, Maturity Model, Meta-synthesis

بنیانی برای طراحی مدل بلوغ کتابخانه دیجیتالی: کاربرد روش فراترکیب

فاطمه شیخ‌شعاعی

دکتری علم اطلاعات و دانش‌شناسی؛ دانشگاه تهران؛
استادیار؛ گروه کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی؛
دانشگاه علوم پزشکی تهران؛
پدیدآور رابط fashoaei@razi.tums.ac.ir

نادر نقشینه

دکتری علم اطلاعات و دانش‌شناسی؛ استادیار؛ علم
اطلاعات و دانش‌شناسی؛ دانشگاه تهران؛
nnaghshineh@gmail.com

سیروس علیدوستی

دکتری مدیریت؛ دانشیار؛ مدیریت فناوری اطلاعات؛
پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران (ایران‌دک)؛
alidousti@irandoc.ac.ir

مریم ناخدا

دکتری علم اطلاعات و دانش‌شناسی؛ استادیار؛
علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه تهران؛
mnakhoda@ut.ac.ir

دربافت: ۱۳۹۵/۰۳/۲۲ | پذیرش: ۱۳۹۵/۰۱/۲۳

مقاله برای اصلاح به مدت ۱۶ روز ترد پدیدآوران بوده است.

فصلنامه | علمی پژوهشی

پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران

شاپا (چاپی) ۸۲۲۳-۲۲۵۱

شاپا (الکترونیکی) ۸۳۲۱-۲۲۵۱

نایابه در SCOPUS, ISC, LISTA, jipm.irandoc.ac.ir

دوره ۳۲ | شماره ۳ | صص ۸۴۳-۸۷۴

بهار ۱۳۹۶

چیکیده: ساخت کتابخانه دیجیتالی با چالش‌های بسیاری روبرو است که به یکباره نمی‌توان بر آن‌ها چیره شد. پدیده‌هایی با چنین پیچیدگی، با مدل‌های بلوغ دنبال می‌شوند. در یک مدل بلوغ، ویژگی‌های یک پدیده در سطوح گوناگونی تقسیم‌بندی می‌شوند و ابتدا باید ویژگی‌های هر سطح بهبود یا تحقق یابد و سپس، به بهبود ویژگی‌های سطح بعد از آن پرداخته شود. بر این پایه، برای کتابخانه دیجیتالی نیز می‌توان مدل بلوغ طراحی کرد تا با دنبال کردن آن، بتوان با کارایی و اثربخشی بیشتری به کتابخانه دیجیتالی دست یافت. از آنجا که برای کتابخانه دیجیتالی تاکنون مدل بلوغ طراحی نشده است، در اینجا با بررسی نوشتارهای کتابخانه دیجیتالی و مدل بلوغ با کاربرد رویکرد کیفی و روش فراترکیب، ویژگی‌های بلوغ کتابخانه دیجیتالی ارائه می‌شود تا بنیانی برای طراحی چنین مدلی به دست آید. با توجه به اینکه مفهوم بلوغ کتابخانه دیجیتالی دارای چند بعد و گستره است، فراترکیب به عنوان روشی مناسب برای تلفیقی جامع از مدل‌های ارائه شده در حوزه‌های دیگر با نوشه‌های موجود در زمینه کتابخانه دیجیتالی بر پایه تفسیر و ترجمه آن‌هاست. بر این پایه، متبوع ۳۸ معتبر در حوزه کتابخانه دیجیتالی و ۳۰ منبع در حوزه مدل بلوغ

در حوزه‌های گوناگون) از میان منابع موجود برگزیده شدند. با تحلیل این منابع، سه مقوله، هفت مفهوم، و ۳۵ کد برای ویژگی‌های بلوغ کتابخانه دیجیتالی به دست آمد که در میان آن‌ها، بیشترین تأکید مطالعات پیشین بر کاربرد سیستم‌های نرم‌افزاری / سخت‌افزاری به عنوان پشتیبان و توانمندساز کتابخانه دیجیتالی و مفهوم محتوای کتابخانه دیجیتالی است. ویژگی‌های یافت شده علاوه بر ایجاد بنیانی برای طراحی مدل بلوغ کتابخانه دیجیتالی می‌تواند به عنوان ابزاری در اختیار مدیران پژوهه‌های کتابخانه دیجیتالی قرار گیرد تا با کاربرد آن‌ها وضعیت بلوغ پژوهه خود را ارزیابی کرده و بتواند برای دست‌یابی به سطوح بالاتر بلوغ برنامه‌ریزی کنند.

کلیدواژه‌ها: کتابخانه دیجیتالی، بلوغ، مدل بلوغ، فراترکیب

۱. مقدمه

در دهه ۱۹۹۰ میلادی، فناوری اطلاعات و ارتباطات بر شیوه‌های ذخیره و بازیابی اطلاعات در محیط‌های شبکه‌ای مانند اینترنت تأثیر بسیاری گذاشت. از این‌رو، کاربرد فناوری اطلاعات در کتابخانه‌ها که در ابتدا برای خود کارسازی فعالیت‌ها و افزایش سرعت و دقیق‌نمایی خدمات کتابخانه صورت می‌گرفت، به تدریج زمینه ظهور بحث‌هایی چون کتابخانه دیجیتالی را فراهم کرد و بودجه‌های دولتی کلانی صرف پژوهه‌هایی برای طراحی و ساخت این الگوها و مدل‌های جدید ذخیره و بازیابی اطلاعات در محیط الکترونیکی شد. از جمله این پژوهه‌ها می‌توان به «دی‌ال‌آی»^۱ در آمریکا، «ای‌لیب»^۲ در انگلیس، «برنامه‌های ساختاری»^۳ در اتحادیه اروپا و پژوهه‌های دیگری در سایر نقاط جهان مانند کانادا، استرالیا، زلاند نو و آسیا اشاره کرد (Ali 2005, 63-66; Baker and Evans 2009, 1-4; Baker 2006; Chowdhury and Chowdhury 2003, 16-17; Theng and Foo 2005 نیز می‌توان چنین پژوهه‌هایی را در برنامه توسعه و کاربرد فناوری اطلاعات (تکفا) مشاهده کرد. پژوهه کتابخانه‌های دیجیتالی در دانشگاه‌های علوم پزشکی کشور که ذیل برنامه راهبردی گسترش کاربرد فناوری اطلاعات و ارتباطات در آموزش عالی و آموزش پزشکی آورده شده از جمله این برنامه‌هاست، ولی تا به امروز دستاوردهای عملی و قابل پذیرشی از این پژوهه مشاهده و گزارش نشده است (جهانگرد و همکاران ۱۳۸۴).

بر اساس تعریف «فلراسیون کتابخانه دیجیتالی»^۴، کتابخانه‌های دیجیتالی سازمان‌هایی

هستند که منابعی شامل کارکنان متخصص را برای گزینش، سازماندهی، تأمین دسترسی، تفسیر، توزیع، حفاظت از یکپارچگی، و تضمین وجود پایدار مجموعه‌های دیجیتالی فراهم می‌سازند، بهنحوی که این مجموعه‌ها به سادگی و با صرفه برای استفاده جامعه‌ای تعریف شده از کاربران در دسترس آنان قرار گیرد (Digital Library Federation 1998).

بر اساس این تعریف، بسیاری از کتابخانه‌ها و پروژه‌هایی که امروزه در ایران ادعای دیجیتالی شدن و راهاندازی کتابخانه دیجیتالی دارند به مفهوم واقعی خود، کتابخانه دیجیتالی نیستند. بررسی‌های اولیه حاکی از این امر است که آنچه در کشور ما با عنوان کتابخانه دیجیتالی مطرح و ایجاد گردیده، از سه حالت سیستم‌های مکانیزه کتابخانه‌ای، وب‌سایت‌ها، و کارگزاران پایگاه‌های اطلاعاتی خارج نیست (جنوی ۱۳۹۲؛ یمین‌فیروز و محمدی‌فیروزجائی ۱۳۸۷). در واقع، اهمیت یافتن نام و شکل دیجیتالی در عصر حاضر سبب شده که اغلب کتابخانه‌های دیجیتالی در ایران به جای خصوصیات این نوع کتابخانه‌ها سعی کنند نام آن را بر خود داشته باشند و میلیاردها تومان هزینه، نیروی انسانی و وقتی که برای اجرای پروژه‌های کتابخانه دیجیتالی صرف شده، به جهت عملکرد غیراصولی به هدر رود و کارکردهای مهم کتابخانه نیز قربانی شوند (حریری و رادفر ۱۳۹۰).

علت این امر آن است که به واقعیت پیوستن مفهوم کتابخانه دیجیتالی با مشکلات و چالش‌های بسیاری مانند فنی، اقتصادی، قانونی، اجتماعی، و اطلاعاتی روبرو است (علیور حافظی ۱۳۹۱، ۱۳۸۶؛ خسروی ۱۳۸۶؛ مطلبی ۲۰۰۵). این چالش‌ها ناشی از محیط پیچیده این کتابخانه‌های جدید است که موانع بسیاری را در مسیر خدمات آن‌ها به وجود می‌آورد (Kuny and Cleveland 1998; Mishra, 2011, 179-181; Qiang 2010; Singh 2008, V. 2, P. 233).

علیورستی و شیخ‌شعاعی (۱۳۸۵، ۸۵-۶۴) از مشکلات عمدۀ و اساسی که اکثر پروژه‌های دیجیتالی‌سازی کتابخانه‌ها و ایجاد کتابخانه دیجیتالی در ایران به آن‌ها دچار هستند، می‌توان به ناآگاهی مدیران، فقدان نیروی انسانی متخصص، روزآمدنبودن دانش کتابداران، جایگاه نامناسب کتابخانه در تشکیلات اداری، فقدان زیرساخت و تجهیزات فنی و امکانات مالی لازم اشاره کرد که این نیز بهنوبه خود باعث عدم مدیریت صحیح

فرایندهای ایجاد کتابخانه دیجیتالی، کاهش بازدهی و سطح عملکرد و به تبع آن، موجب افزایش هزینه‌ها می‌شود (ضیائی و سید‌کابلی ۱۳۹۳؛ فدائی و نوشین‌فرد ۱۳۸۹؛ مظفر قائم ۱۳۸۷؛ یمین‌فیروز و محمدی فیروزجائی ۱۳۸۷).

با بررسی پدیده‌هایی که همانند کتابخانه دیجیتالی در نتیجه تأثیر فناوری اطلاعات بر یک سازمان یا پدیده به وجود آمده است، مانند دولت الکترونیک، تجارت الکترونیک، شهر الکترونیک، مدیریت دانش، و آموزش الکترونیک متوجه می‌شویم که بسیاری از آن‌ها سعی کرده‌اند با بهره‌گیری از مدل‌های مدیریتی (همانند مدل‌های بلوغ و تغییر) به مدیریت بهتر این پدیده‌ها پردازنند (By 2005; Patas 2012; Pöppelbuß et al. 2011; Wendler 2012). بلوغ میزانی است که یک فرایند خاص تعریف، مدیریت، ارزیابی و کنترل می‌شود. در عمل، مدل‌های بلوغ به عنوان ابزاری در نظر گرفته می‌شوند که از طریق آن‌ها سازمان‌ها می‌توانند به سطوح بلوغ دست یابند و استراتژی مناسب را اتخاذ کنند. مدل‌های بلوغ، مدل‌های چندمرحله‌ای مفهومی هستند که به توصیف الگوی توسعه قابلیت‌های سازمانی می‌پردازنند. این مدل‌ها در سازمان برای ارزیابی وضعیت فعلی سازمان، اولویت‌بندی معیارهای بهبود و کنترل پیشرفت به کار برده می‌شود (جامی‌پور ۱۳۹۳؛ Pöppelbuß et al. 2011). عناصر اساسی مدل‌های بلوغ عبارت‌اند از: سطوح بلوغ، خلاصه‌ای از ویژگی‌های هر سطح، ابعاد و فعالیت‌های مرتبط با هر یک از ابعاد (Fraser and et al. 2002; Hsieh, lin, and lin 2009; Valdes and et al. 2011). بنابراین، نیاز است که مراحل پیشرفت و بلوغ در کتابخانه‌ها و تبدیل شدن آن‌ها به کتابخانه دیجیتالی در قالب مدل‌هایی مانند مدل‌های بلوغ مشخص شود تا از طریق آن‌ها با مدیریت و برنامه‌ریزی صحیح‌تر و صرف هزینه‌های کمتر پیش برویم. از این‌رو، هدف اصلی این مقاله ارائه بنیانی برای طراحی مدل بلوغ کتابخانه دیجیتالی با بررسی نوشتارهای کتابخانه دیجیتالی و همچنین، مدل بلوغ با استفاده از روش فراتر کیب¹ است که ویژگی‌های بلوغ برای کتابخانه دیجیتالی را دربردارد. همچنین، این مقاله به دنبال اهداف فرعی زیر نیز است: ۱. شناسایی ویژگی‌هایی که در منابع بر آن‌ها تأکید بیشتری شده است. ۲. شناسایی ویژگی‌هایی که در منابع بر آن‌ها تأکید کمتری شده است. ۳. دسته‌بندی ویژگی‌هایی که بررسی منابع در قالب مقوله‌ها، مفاهیم و کدها و ۴. رتبه‌بندی مقوله‌ها، مفاهیم و کدهای مورد بررسی.

1. meta-synthesis

۲. پیشینه پژوهش

طراحی، توسعه و ارزیابی کتابخانه‌های دیجیتالی تاکنون از جنبه‌های گوناگونی صورت گرفته است. نتیجه جستجوی پژوهشگر در پایگاه‌های اطلاعاتی نشان داد که در ارتباط با مدل‌های طراحی، توسعه، و ارزیابی کتابخانه‌های دیجیتالی پژوهش‌های زیادی صورت نگرفته و یا انتشار نیافرند و این حوزه علی‌رغم اهمیتش، هنوز به گونه‌ای شایسته مورد بررسی واقع نشده است. «ان‌گوین» با بررسی مقالات ارائه شده به سه کنفرانس بین‌المللی در زمینه کتابخانه دیجیتالی به این نتیجه رسیده است که موضوعاتی مانند معماری و زیرساخت‌ها، پژوهش و توسعه، و سازماندهی اطلاعات در صدر نمودار پژوهش‌های مورد بررسی هستند و مباحث مدیریتی حدود ۱ درصد از کل پژوهش‌ها را به خود اختصاص داده‌اند (Nguyen 2013). مباحث مدیریتی مانند «مدیریت کیفیت جامع» (Ling-yun and Hai-kang 2005)، ساخت مدل مدیریت کتابخانه دیجیتالی با استفاده از مدل‌های ریاضی (Zhao, Zhang, and QI 2013)، استفاده از یک مدل سازمانی برای ارزیابی کتابخانه دیجیتالی (Koo and MacDonald 2011)، مدل مدیریت زنجیره تأمین (Meng-Xing, Chun-Xiao, and Yong 2010)، طراحی مدل توسعه کتابخانه‌های دیجیتالی در ایران (جنوی ۱۳۹۲؛ سوروزی و جعفری‌فر ۱۳۹۳)، مدل عوامل موفقیت حیاتی کتابخانه دیجیتالی (Lagzian, Abrizah, and Wee 2013) الگوی مهندسی مجدد مبنی بر فناوری اطلاعات در ایجاد کتابخانه‌های دانشگاهی دیجیتالی (جانفزا ۱۳۸۸)، توسعه مدلی جامع برای ارزیابی کتابخانه دیجیتالی (Zhang 2010) و همچنین استفاده از ابزار دیجی‌کوال^۱ برای ارزیابی (علیپور‌حافظی، امان‌الهی نیک، و مطلبی ۱۳۹۳) در حوزه کتابخانه دیجیتالی صورت گرفته است. ولی، این پژوهش‌ها جدید و انگشت‌شمار هستند. این موضوع نشان‌دهنده آن است که گرایش به سمت مدل‌های مدیریتی از جمله مباحثی است که در سال‌های اخیر در حوزه کتابخانه (ناخداد ۱۳۸۹) و کتابخانه دیجیتالی مورد توجه واقع شده است (جنوی ۱۳۹۲؛ Nguyen 2013). این پژوهش‌ها با این منظور صورت می‌گیرند که با کمک مدل‌های ساخته شده در آن‌ها بتوان مدیریت و نظارت بهتری بر بحث کتابخانه دیجیتالی و پروژه‌های دیجیتالی سازی داشت.

چنانکه می‌دانیم مدل‌های بلوغ عمده‌باً ظهور و کاربرد فناوری اطلاعات مطرح شده‌اند و در واقع، جزء مباحث مدیریت فناوری اطلاعات هستند و در حوزه‌های مختلفی

مانند دولت الکترونیک (دیباچ، ثقیلی، و زارعی؛ ۱۳۹۰؛ علیدوستی، باقری، و شهریاری؛ ۱۳۸۸؛ Jiankang, et al. 2014; Lee 2010)، مدیریت دانش (جامی پور؛ ۱۳۹۳؛ Fath-Allah and et al. 2014)، تجارت الکترونیک (حسنقلی پور و شریفی؛ ۱۳۸۴؛ Kuriakose et al. 2011؛ Pee and Kankanhalli 2009)، شهر الکترونیک (اختیارزاده و Marshall؛ ۱۳۸۸؛ Morais, Goncalves, and Pires 2007)، آموزش الکترونیک (فراهی، قلی پور، و عنصری دلچه؛ ۱۳۸۸؛ and Mitchell 2004) مدل‌های گوناگونی طراحی و به کار برده شده‌اند (Wendler 2012). در بحث کتابخانه نیز مباحثی چون محافظت از منابع (Gkinni 2014)، مدیریت دانش (Yang and Bai 2009)، و بلوغ فناوری اطلاعات در کتابخانه (حریری و شیخزاده؛ ۱۳۹۲) از مدل بلوغ بهره گرفته‌اند. نتیجه جست‌وجوی پژوهشگر در پایگاه‌های اطلاعاتی با واژه‌های مدل بلوغ و کتابخانه دیجیتالی نشان داد که این نوع مدل تاکنون در حوزه کتابخانه دیجیتالی به کار نرفته است.

به‌طور کلی، پیشینه‌های پژوهش مبین آن است که پژوهش‌های به عمل آمده در زمینه طراحی، توسعه و ارزیابی کتابخانه‌های دیجیتالی همه به صورت پراکنده به ارائه یک مدل یا یکسری شاخص‌ها پرداخته و هر یک از دیدگاه خود به این موضوع نگاه کرده‌اند و مدلی واحد برای این موضوع ارائه نشده است. «دیجی کوال» نیز که نسبت به مدل‌های دیگر شناخته‌شده‌تر است، مدلی برای سنجش کیفیت خدمات کتابخانه دیجیتالی بوده و بقیه شاخص‌های این نوع کتابخانه‌ها را مورد بررسی قرار نمی‌دهد. با توجه به اینکه امروزه در کشور ما بودجه‌های کلانی در بخش خصوصی و دولتی صرف راهاندازی کتابخانه‌های دیجیتالی می‌شود، بایستی برای توجیه این بودجه‌ها و بهره‌برداری صحیح از آن‌ها شیوه‌های صحیح مدیریت را طراحی و اجرا کرد که یکی از این راه حل‌ها ارائه الگوها و مدل‌های صحیح مدیریت کتابخانه دیجیتالی مانند مدل بلوغ است. در همین راستا، مقاله حاضر سعی دارد با مرور نوشتار کتابخانه دیجیتالی و کمک گرفتن از نوشتار مدل بلوغ، به ارائه ویژگی بلوغ کتابخانه دیجیتالی پردازد تا بیانی برای طراحی مدل بلوغ این کتابخانه به دست دهد.

۳. روش پژوهش

با توجه به اینکه هدف این مقاله، ایجاد بیانی برای طراحی مدل بلوغ کتابخانه دیجیتالی است تا از این طریق سطوح مدیریتی و بلوغ پروژه‌های کتابخانه دیجیتالی

در ایران بهبود یابد، این مقاله بر اساس هدف، کاربردی است. از سوی دیگر، از آنجا که در مقاله حاضر داده‌ها کاملاً طبیعی و بدون دستکاری گردآوری شده‌اند، در زمرة پژوهش‌های توصیفی (غیرآزمایشی) در نظر گرفته می‌شود. برای حل مسئله پژوهش و دستیابی به ویژگی‌های بلوغ کتابخانه دیجیتالی به عنوان بنیانی برای طراحی مدل بلوغ این نوع کتابخانه‌ها، پژوهشگر از رویکرد کیفی و روش فراترکیب بهره برده است. روش فراترکیب رویکرد نظاممندی برای پژوهشگران فراهم می‌سازد تا پژوهش‌ها را ترکیب و موضوعات و استعاره‌های پنهان را شناسایی کند و از این طریق، دانش موجود را توسعه دهد و دیدی جامع و گسترده ایجاد کند (Siau and long 2005). از آنجا که مفهوم مدل بلوغ کتابخانه دیجیتالی مفهومی چندبعدی و گسترده است، روش فراترکیب به عنوان روشی مناسب برای به دست آوردن تلیفی جامع از مدل‌های ارائه شده در حوزه‌های دیگر با نوشه‌های موجود در حوزه کتابخانه دیجیتالی بر پایه تفسیر و ترجمه آن‌هاست. بنابراین، فراترکیب تصویری بزرگ‌تر را از پدیده مورد مطالعه ارائه می‌دهد و تعمیم‌پذیری بیشتری را در مطالعات مبتنی بر مدرک فراهم می‌سازد (Aagaar and Hall 2008).

به منظور تحقق اهداف این مقاله، از روش هفت مرحله‌ای Sandelowski and Barroso (2007) استفاده شد. اگرچه رویکرد آن‌ها یکی از رویکردهای بی‌شماری است که پژوهشگران می‌توانند برای فراترکیب انتخاب کنند، به اعتقاد «چنیل» یکی از برجسته‌ترین گرینه‌ها در این زمینه است (نقل قول شده در Uhrenfeldt, and et al. 2013). وی بیان می‌کند که روش (2007) Sandelowski and Barroso به پژوهشگران تصویری روشن و دقیق از چگونگی انجام فراترکیب ارائه می‌دهد (Uhrenfeldt, and et al. 2013). «چنیل» بیان می‌کند که «سندلowski و باروسو» با ارائه روش فراترکیب خود دانش‌افزایی به سزائی در یکپارچگی یافته‌های پژوهش‌ها دارند و به طوری موقیت‌آمیز فرایند یافن، انتخاب، ارزیابی و ترکیب نتایج پژوهش‌های اولیه را ارائه داده‌اند (نقل قول شده در Uhrenfeldt, and et al. 2013). مراحل انجام شده در این مقاله، بر اساس روش هفت مرحله‌ای «سندلowski و باروسو» به شرح زیر است:

۱. طرح سؤال پژوهش؛
۲. مرور نظاممند منابع؛
۳. جست‌وجو و انتخاب مقاله‌های مناسب؛
۴. استخراج روش‌شناسی و یافته‌های مقالات؛

۵. تجزیه، تحلیل و ترکیب یافته‌های مقالات مورد بررسی؛
 ۶. کنترل کیفیت؛
 ۷. ارائه یافته‌ها.

برای بررسی اعتبار مقالات مورد استفاده در این مقاله از ابزار حیاتی «گلین»^۱ استفاده شده است که برای ارزیابی تمامی طرح‌های تحقیقاتی کاربردی است. این ابزار به پژوهشگر کمک می‌کند تا دقت، اعتبار و اهمیت مطالعات کمی و کیفی را مشخص کند. «گلین» به ارائه چک‌لیستی برای ارزیابی حیاتی مطالعات پرداخته است. سوالات ابزار ارزیابی حیاتی او در چهار دسته کلی تقسیم‌بندی می‌شود: (۱) جامعه آماری^۲ جمع آوری داده^۳ طرح تحقیق و (۴) نتایج (Glynn 2006). پایایی^۴ کدهای استخراج شده از یافته‌های مقاله‌ها با دریافت دیدگاه و تأیید تعدادی از پدیدآوران درباره کدها بررسی شد. بدین صورت که پژوهشگر کدهای استخراج شده از مقالات را برای ۵ نفر از نویسنده‌گان ایمن مقالات ارسال کرد و از آن‌ها می‌خواهد که در مورد کدگذاری صحیح یافته‌های مقالات‌اشان به پژوهشگر اعلام نظر کنند (Walsh and Downe 2005).

۴. تجزیه و تحلیل یافته‌ها

با توجه به مراحل اشاره شده در بخش روش پژوهش، اولین مرحله در روش فراتر کیب طرح سؤال است که پژوهشگر قصد پاسخگویی به آن را طی فرایند پژوهش دارد. سؤال این پژوهش بدین شرح است: ویژگی های بلوغ کتابخانه دیجیتالی از دید منابع مورد بررسی چیست؟ بعد از تعیین سؤال پژوهش، به منظور داشتن مروری نظام مند باستی جستجویی جامع بر اساس روش فراتر کیب صورت می گرفت. بدین منظور تلاش شد مجموعه منابع منتشر شده به زبان فارسی و انگلیسی در پایگاه های اطلاعاتی، کنفرانس ها و موتورهای جستجوی گوناگون در یک بازه زمانی ۱۰ ساله (۲۰۰۵-۲۰۱۵) مورد بررسی قرار گرفته و یافته های آن ها استخراج شود. به علت گستردگی منابع موجود، پژوهشگر از یک چک لیست که شامل دوره انتشار، زبان، استفاده از «مدل بلوغ توامندی»^۳ (به علت تعدد مدل های بلوغ، پژوهشگر سعی کرد مدل پایه ای را در زمینه مدل بلوغ انتخاب

1. Glynn

2. validity/ reliability

3. Capability Maturity Model (CMM)

کند) بوده، استفاده کرده است. کلیدوازه‌های مورد جستجو ترکیبی از مدل بلوغ، کتابخانه دیجیتالی، توسعه، طراحی و ارزیابی کتابخانه دیجیتالی، مدل بلوغ توانمندی، و عوامل حیاتی موقیت کتابخانه دیجیتالی در نظر گرفته شد (مراحل اول تا چهارم روش «سندلوسکی و بارسو»).

۴-۱. ویژگی‌های بلوغ

بر اساس نتایج اولیه ۲۱۵ منبع مرتبط شناسایی شد. برای انتخاب منابع مناسب از ابزار حیاتی «گلین» استفاده شد و ویژگی‌های گوناگونی از منابع مانند عنوان، چکیده، محتوا، و کیفیت روش پژوهش مورد ارزیابی قرار گرفت. در نهایت، پژوهشگر ۶۸ منبع معتبر، که شامل ۳۸ منبع در حوزه کتابخانه دیجیتالی و ۳۰ منبع در حوزه مدل بلوغ در حوزه‌های گوناگون بود، مورد بررسی قرار داد. یافته‌های این منابع استخراج شده و تجزیه و تحلیل بر روی آن‌ها بهمنظور استخراج ویژگی‌های بلوغ کتابخانه دیجیتالی در قالب کدها صورت گرفته است (جدول ۱-۳). چنانکه مشاهده می‌شود بیشترین فراوانی مربوط به کد به کارگیری سیستم‌های نرم‌افزاری / سخت‌افزاری به عنوان پشتیبان و توانمند کننده کتابخانه دیجیتالی و کمترین فراوانی متعلق به کد نیازسنجی ایجاد کتابخانه دیجیتالی است (مرحله ۵).

جدول ۱. کدهای استخراجی، منابع و فراوانی آن‌ها (کدهایی با فراوانی بیشتر از ۱۵ بار تکرار)

کدها	منابع	فرافوایی
۱. به کارگیری سیستم‌های نرم‌افزاری /	داخلي	یمین‌فیروز، محمدى فیروزجائی (۱۳۸۷)؛ جانفزا (۱۳۸۸)؛ علیپور حافظی (۱۳۸۸)؛ نادی راوندی، حاجی‌زن العابدینی (۱۳۸۸)؛ سالاری (۱۳۸۹)؛ سرابی (۱۳۹۰)؛ نوروزی (۱۳۹۰ ب)؛ احراقی (۱۳۹۲)؛ مانیان و همکاران (۱۳۹۳)؛ نوروزی و جعفری‌فر (۱۳۹۳)؛ جنوی و باب‌الحواجی (۱۳۹۴)؛
۲. ساخت افزاری به عنوان پشتیبان و توانمند کننده کتابخانه دیجیتالی	خارجی	Rosemann, De Bruin (2005); Saracevic (2005); Bellini, Storto (2006); Chowdhury, Landoni, and Gibb (2006); Robinson et al. (2006); Shen et al. (2006); American Productivity and Quality Center (2008); Mengxing, Chunxiao, and Jijiang (2008); Tsakonas and Papatheodorou (2008); Xie (2008); Hsieh, Lin, and Lin (2009); Yang and Bai (2009); Roknuzzaman, Kamai, and Umemoto (2009); Farooq (2010); Khatibian, Hasan ghlooi pour, and Abedi Jafari (2010); Zhang (2010); Balog (2011); Crowston and Qin (2011); Jairak and Praneelpolgrang (2011); Shuva (2012); Da Rosa and Lamas (2013); Cai, Shu, and Zhang (2013); Lagzian, Abrizah, and Wee (2013); Von Wangenheim (2013); Ekionea et al. (2014); Kolly (2014);

کدها	منابع	فرمایی
۲. بهبود دسترسی پذیری (accessibility)	داخلي یمین فیروز، و محمدی فیروزجایی (۱۳۸۷)؛ جانفزا (۱۳۸۸)؛ نادی راوندی، و حاجی زین العابدینی (۱۳۸۸)؛ سالاری (۱۳۸۹)؛ نوروزی (۱۳۹۰)؛ ناینج، نوروزی، و حمیدی (۱۳۹۱)؛ علیپور حافظی، امان‌الهی نیک، و مطابی (۱۳۹۳)؛ نوروزی و جعفری فر (۱۳۹۳)؛ جنوی و باب‌الحوائجی (۱۳۹۴)؛ Bertot et al. (2006); Shen et al. (2007); Mengxing, Chunxiao, and Jijiang (2008); Xie (2008); Baškarada (2009); Roknuzzaman, Kanai, and Umemoto (2009); Zhang (2010); Balog (2011); Crowston and Qin (2011); Da Rosa and Lamas (2013); Lagzian, Abrizah, and Wee (2013); Dollar and Ashley (2014); Zhong et al. (2014); DigiQual (2015);	۲۴
۳. مجموعه‌سازی منابع کتابخانه دیجیتالی	داخلي یمین فیروز و محمدی فیروزجایی (۱۳۸۷)؛ جانفزا (۱۳۸۸)؛ نادی راوندی، و حاجی زین العابدینی (۱۳۸۸)؛ علیپور حافظی (۱۳۸۸)؛ سالاری (۱۳۸۹)؛ نوروزی (۱۳۹۰)؛ مانیان و همکاران (۱۳۹۳)؛ حریری و رادر (۱۳۹۳)؛ علیپور حافظی، امان‌الهی نیک، و مطابی (۱۳۹۳)؛ نوروزی و جعفری فر (۱۳۹۳)؛ جنوی و باب‌الحوائجی (۱۳۹۴)؛ Marshall (2005); Xie (2008); Baškarada (2009); Zhang (2010); Crowston and Qin (2011); Koo and MacDonald (2011); Da Rosa and Lamas (2013); Lagzian, Abrizah, and Wee (2013); Von Wangenheim (2013); Kolly (2014); DigiQual (2015);	۲۳
۴. آموزش کارکنان داخلی کتابخانه دیجیتالی خارجي	داخلي سالاري (۱۳۸۹)؛ سرابي (۱۳۹۰)؛ احراقی (۱۳۹۲)؛ جنوی و همکاران (۱۳۹۳)؛ نوروزی و جعفری فر (۱۳۹۳)؛ جنوی و باب‌الحوائجی (۱۳۹۴)؛ Ling-yun and Hai-kang (2005); Marshall (2005); Saracevic (2005); Bellini and Storto (2006); Strutt et al. (2006); Roknuzzaman, Kanai, and Umemoto (2009); Sen, Ramamurthy, and sinha (2012); Shuva (2012); Cai, Shu, and Zhang (2013); Lagzian, Abrizah, and Wee (2013); Von Wangenheim (2013); Bracely (2014); Kolly (2014); Suhardi, Gunawan, and Dewi (2014);	۲۰
۵. خدمات دهنی به کاربران کتابخانه دیجیتالی خارجي	داخلي یمین فیروز، و محمدی فیروزجایی (۱۳۸۷)؛ جانفزا (۱۳۸۸)؛ نادی راوندی، و حاجی زین العابدینی (۱۳۸۸)؛ علیپور حافظی (۱۳۸۸)؛ نوروزی و جعفری فر (۱۳۹۳)؛ جنوی و باب‌الحوائجی (۱۳۹۴)؛ Ismond and Shiri (2007); Mengxing, Chunxiao, and Jijiang (2008); Xie (2008); Roknuzzaman, Kanai, and Umemoto (2009); Farooq (2010); Zhang (2010); Balog (2011); Crowston and Qin (2011); Jairak and Praneetpolgrang (2011); Koo and MacDonald (2011); Sen, Ramamurthy, and sinha (2012); Da Rosa and Lamas (2013); Zhao, Zhang, and Qi (2013); Dollar and Ashley (2014);	۲۰
۶. تعامل و همکاری با سایر کتابخانه‌های دیجیتالی خارجي	داخلي یمین فیروز، و محمدی فیروزجایی (۱۳۸۷)؛ جانفزا (۱۳۸۸)؛ علیپور حافظی (۱۳۸۸)؛ نادی راوندی، و حاجی زین العابدینی (۱۳۸۸)؛ سرابي (۱۳۹۰)؛ احراقی (۱۳۹۲)؛ علیپور حافظی، امان‌الهی نیک، و مطابی (۱۳۹۳)؛ Mengxing, Chunxiao, and Jijiang (2008); Roknuzzaman, Kanai, and Umemoto (2009); Farooq (2010); Zhang (2010); Balog (2011); Sen, Ramamurthy, and sinha (2012); Lagzian, Abrizah, and Wee (2013); Dollar and Ashley (2014); Kolly (2014); Zhong et al. (2014); Demchig (2015); DigiQual (2015);	۱۹

ردیف	عنوان	منابع	کدها
۱۸	سالاری (۱۳۸۹)؛ احتمالی (۱۳۹۲)؛ مانیان و همکاران (۱۳۹۳)؛ داخلي خارجي	ساختمان و فرایندهای خارجی	۷. ساختار و فرایندهای خارجی
	Saracevic (2005); Bellini and Storto (2006); Fuhr et al. (2007); Goncalves et al. (2007); American Productivity and Quality Center (2008); Hsieh, Lin, and Lin (2009); Yang and Bai (2009); Khatibian, Hasan gholoi pour, and Abedi Jafari (2010); Chen and Fong (2012); Sen, Ramamurthy, and sinha (2012); Lagzian, Abrizah, and Wee (2013); Von Wangenheim (2013); Ekionea et al. (2014); Suhardi, Gunawan, and Dewi (2014); Nelson et al. (2015);	کتابخانه دیجیتالی	
۱۶	سالاری (۱۳۸۹)؛ احمدی زاد، اخوان حجازی، و صبور طینت (۱۳۹۰)؛ سرایی (۱۳۹۰)؛ احتمالی (۱۳۹۲)؛ مانیان و همکاران (۱۳۹۳)؛ جنوی و باب الحوائجی (۱۳۹۴)؛ داخلي استراتژيک	برنامه ریزی و استراتژیک	۸. برنامه ریزی و استراتژیک
	Marshall (2005); Rosemann and De Bruin (2005); Robinson et al. (2006); American Productivity and Quality Center (2008); Khatibian, Hasan gholoi pour, and Abedi Jafari (2010); Cai, Shu, and Zhang (2013); Lagzian, Abrizah, and Wee (2013); Von Wangenheim (2013); Zhao, Zhang, and QI (2013); Dollar and Ashley (2014);	کتابخانه دیجیتالی خارجی	

جدول ۲. کدهای استخراجی، منابع و فراوانی آن‌ها (کدهایی با فراوانی بیشتر از ۱۰ بار تکرار)

ردیف	عنوان	منابع
۱۵	یمین فیروز و محمدی فیروز جائی (۱۳۸۷)؛ علیپور حافظی (۱۳۸۸)؛ مانیان و همکاران (۱۳۹۳)؛ علیپور حافظی، امان‌الهی نیک، و مطبلی (۱۳۹۳)؛ جنوی و باب‌الحوائجی (۱۳۹۴)؛	از ریابی عملکرد داخلي کتابخانه دیجیتالی خارجي
۱۶	Ling-yun and Hai-kang (2005); Saracevic (2005); Robinson et al. (2006); Baskarada (2009); Khatibian, Hasan gholoi pour, and Abedi Jafari (2010); Shuva (2012); Zhao, Zhang, and QI (2013); Von Wangenheim (2013); DigiQual 2015;	خارجی
۱۷	یمین فیروز، و محمدی فیروز جائی (۱۳۸۷)؛ نادی راوندی و حاجی‌زین‌الاعبادی‌نی (۱۳۸۸)؛ علیپور حافظی (۱۳۸۸)؛ علیپور حافظی و همکاران (۱۳۹۲)؛ مانیان و همکاران (۱۳۹۳)؛ علیپور حافظی، امان‌الهی نیک، و مطبلی (۱۳۹۳)؛	سازماندهی منابع داخلي کتابخانه دیجیتالی خارجي
۱۸	Ismond and Shiri (2007); Roknuzzaman, Kanai, and Umemoto (2009); Zhang (2010); Crowston and Qin (2011); Koo and MacDonald (2011); Sen, Ramamurthy, and sinha (2012); Shuva (2012); Zhao, Zhang, and QI (2013); Dollar and Ashley (2014);	خارجی
۱۹	جانفزا (۱۳۸۸)؛ سرابی (۱۳۹۰)؛ مانیان و همکاران (۱۳۹۳)؛ جنوی و باب‌الحوائجی (۱۳۹۴)؛	گسترش فرهنگ داخلي استفاده از کتابخانه دیجیتالی خارجي
۲۰	Rosemann and De Bruin (2005); Saracevic (2005); Chowdhury, Landoni, and Gibb (2006); Hsieh, Lin, and Lin (2009); Yang and Bai (2009); Khatibian, Hasan gholoi pour, and Abedi Jafari (2010); Lagzian, Abrizah, and Wee (2013); Ekionea et al. (2014); Demchig (2015);	خارجی

ردیف	عنوان	منابع	کد
۱۲	۱۲. محتوای کتابخانه داخلی علیپور حافظی (۱۳۸۸)؛ نوروزی (۱۳۹۰)؛ مانیان و همکاران (۱۳۹۳)؛ جنوی (۱۳۹۴)؛ و باب‌الحوائجی (۱۳۹۴)	دیجیتالی	
۱۳	۱۳. مدیریت امنیت داخلی علیپور حافظی (۱۳۸۸)؛ صمیعی و رضائی شریف‌آبادی (۱۳۸۹)؛ مانیان و همکاران (۱۳۹۳)؛ علیپور حافظی، امان‌الهی نیک، و مطلبی (۱۳۹۳)؛ Saracevic (2005); Chowdhury, Landoni, and Gibb (2006); Candela et al. (2007); American Productivity and Quality Center (2008); Tsakonas, Papatheodorou (2008); Zhang (2010); Shuba (2012); Da Rosa, and Lamas (2013); Lagzian, Abrizah, and Wee (2013);	خارجی	
۱۴	۱۴. تدوین، توسعه داخلی جانفرا (۱۳۸۸)؛ نادی راوندی، و حاجی‌زین‌العابدینی (۱۳۸۸)؛ علیپور حافظی (۱۳۸۸)؛ صمیعی (۱۳۹۰)؛ احراقی (۱۳۹۲)؛ جنوی و باب‌الحوائجی (۱۳۹۴)	دیجیتالی	
۱۵	۱۵. جذب کارکنان داخلی یمین‌فیروز، و محمدی فیروزجایی (۱۳۸۷)؛ نادی راوندی، و حاجی‌زین‌العابدینی (۱۳۸۸)؛ احمدی‌زاد، اخوان‌حجازی، و صبور طینت (۱۳۹۰)؛ نوروزی و جعفری‌فر (۱۳۹۳)؛ جنوی و باب‌الحوائجی (۱۳۹۴)	خارجی	
۱۶	۱۶. حمایت از حقوق داخلی یمین‌فیروز، و محمدی فیروزجایی (۱۳۸۷)؛ علیپور حافظی (۱۳۸۸)؛ نادی راوندی، و راوندی، و حاجی‌زین‌العابدینی (۱۳۸۸)؛ سالاری (۱۳۸۹)؛ علیپور حافظی، امان‌الهی نیک، و مطلبی (۱۳۹۳)؛ جنوی و باب‌الحوائجی (۱۳۹۴)	دیجیتالی	
۱۷	۱۷. بهبود داخلی یمین‌فیروز، و محمدی فیروزجایی (۱۳۸۷)؛ نادی راوندی، و حاجی‌زین‌العابدینی (۱۳۸۸)؛ نوروزی (۱۳۹۰)؛ ناییچ، نوروزی، و حمیدی (۱۳۹۱)؛ علیپور حافظی، امان‌الهی نیک، و مطلبی (۱۳۹۳)	دیجیتالی	
	Saracevic (2005); Chowdhury, Landoni, and Gibb (2006); Ismond and Shiri (2007); Xie (2008); Crowston and Qin (2011); Lagzian, Abrizah, and Wee (2013); DigiQual (2015);	(search ability)	

کد	منابع	فرآوانی
۱۸	۱۲. آموزش کاربران داخلی جانفزا (۱۳۸۸)؛ مانیان و همکاران (۱۳۹۳)؛ جنوی و باب‌الحوائجی (۱۳۹۴)؛ خارجی Marshall (2005); Saracevic (2005); Bellini and Storto (2006); Roknuzzaman, Kanai, and Umemoto (2009); Sen, Ramamurthy, and sinha (2012); Lagzian, Abrizah, and Wee (2013); Von Wangenheim (2013); Bracely (2014); Suhardi, Gunawan, and Dewi (2014);	جانفزا (۱۳۸۸)؛ مانیان و همکاران (۱۳۹۳)؛ جنوی و باب‌الحوائجی (۱۳۹۴)؛
۱۹	۱۰. یکپارچه سازی داخلی جانفزا (۱۳۸۸)؛ جنوی و باب‌الحوائجی (۱۳۹۴)؛ خارجی Bellini and Storto (2006); Mengxing, Chunxiao, and Jijiang (2008); Roknuzzaman, Kanai, and Umemoto (2009); Zhang (2010); Balog (2011); Sen, Ramamurthy, and sinha (2012); Von Wangenheim (2013); Dollar and Ashley (2014)؛ بخش‌های گوناگون کتابخانه دیجیتالی	جانفزا (۱۳۸۸)؛ جنوی و باب‌الحوائجی (۱۳۹۴)؛

جدول ۳. کدهای استخراجی، منابع و فرآوانی آن‌ها (کدهایی با فرآوانی کمتر از ۱۰ بار تکرار)

کد	منابع	فرآوانی
۲۰	استفاده از (usability) کتابخانه دیجیتالی	۱۰. بهبود قابلیت جانفزا (۱۳۸۸)؛ خارجی Saracevic (2005); Zhang (2010); Bertoi et al. (2006); Goncalves et al. (2007); Tsakonas and Papatheodorou (2008); Jairak and Praneetpolgrang (2011); Koo and MacDonald (2011); Zhong et al. (2014); DigiQual (2015);
۲۱	کارکنان کتابخانه دیجیتالی	۱۰. توانمندسازی داخلی سالاری (۱۳۸۹)؛ سرایی (۱۳۹۰)؛ احتماقی (۱۳۹۲)؛ مانیان و همکاران (۱۳۹۳)؛ نوروزی و جعفری‌فر (۱۳۹۳)؛ جنوی و باب‌الحوائجی (۱۳۹۴)؛ خارجی Ling-yun and Hai-kang (2005); Khatibian, Hasan gholoi pour, and Abedi Jafari (2010); Sen, Ramamurthy, and sinha (2012); Kolly (2014);
۲۲	رابط کاربری کتابخانه دیجیتالی	۹. بهبود ویژگی‌های داخلی یمین‌فیروز، و محمدی‌فیروزجایی (۱۳۸۷)؛ نوروزی (۱۳۹۰)؛ نوروزی و متظهری (۱۳۹۳)؛ خارجی Chowdhury, Landoni, and Gibb (2006); Shen et al. (2006); Xie (2008); Zhang (2010); Balog (2011); Von Wangenheim (2013)؛
۲۳	کاربران کتابخانه دیجیتالی	۹. سنجش رضایت داخلی نائیج، نوروزی و حمیدی (۱۳۹۱)؛ مانیان و همکاران (۱۳۹۳)؛ خارجی Ling-yun and Hai-kang (2005); Shen et al. (2006); Xie (2008); Mengxing, Chunxiao, and Jijiang (2008); Roknuzzaman, Kanai, and Umemoto (2009); Zhang (2010); Lagzian, Abrizah, and Wee (2013)؛

ردیف	عنوان مقاله	نحوه انتشار	منابع
۱	آرشیو کردن منابع داخلی؛ صمیعی (۱۳۹۰)؛ جنوی و بابالحوالجی (۱۳۹۴)؛	دیجیتالی	Marshall (2005); Goncalves et al. (2007); Crowston Qin (2011); Dollar and Ashley (2014);
۲	فرمانش (۱۳۹۳)؛ مانیان و همکاران (۱۳۹۳)؛	فرمانش	Rosemann and De Bruin (2005); Baškarada (2009); Chen and Fong (2012); Sen, Ramamurthy, and sinha (2012); Dollar, and Ashley (2014);
۳	کارکنان (۱۳۹۳)؛ سرابی (۱۳۹۰)؛ مانیان و همکاران (۱۳۹۳)؛	کارکنان	Crowston and Qin (2011); Lagzian, Abrizah, and Wee (2013); Ekionea et al. (2014);
۴	تقویت انگلیش (۱۳۹۳)؛ نوروزی فر (۱۳۹۳)؛ نوروزی (۱۳۹۰)؛ اسقاقی (۱۳۹۲)؛	دیجیتالی	Xie (2008); Koo and MacDonald (2011); Lagzian, Abrizah, and Wee (2013); Suhardi, Gunawan, and Dewi (2014);
۵	نگهداری منابع سخت افزاری و نرم افزاری کتابخانه های دیجیتالی (۱۳۸۹)؛ جانفزا (۱۳۸۸)؛ سalarی (۱۳۸۹)؛ صمیعی و رضانی شریف آبادی (۱۳۸۹)؛	دیجیتالی	Marshall (2005); Goncalves et al. (2007); Crowston and Qin (2011); Dollar and Ashley (2014);
۶	تعیین اهداف و مأموریت های کتابخانه دیجیتالی (۱۳۹۰)؛ نوروزی (۱۳۹۰)؛ اسقاقی (۱۳۹۲)؛	دیجیتالی	Xie (2008); Koo and MacDonald (2011); Lagzian, Abrizah, and Wee (2013); Suhardi, Gunawan, and Dewi (2014);
۷	تقویت انگلیش (۱۳۹۳)؛ سرابی (۱۳۹۰)؛ مانیان و همکاران (۱۳۹۳)؛	دیجیتالی	Suhardi, Gunawan, and Dewi (2014);
۸	معماری کتابخانه داخلی مانیان و همکاران (۱۳۹۳)؛	دیجیتالی	Shen et al. (2006); Goncalves et al. (2007); Xie (2008); Lagzian, Abrizah, and Wee (2013); Jairak and Praneetpolgrang (2011); Shuva (2012);
۹	روزآمد کردن (۱۳۸۸)؛ یمینی فیروز، و محمدی فیروز جانی (۱۳۸۷)؛ جانفزا (۱۳۸۸)؛	دیجیتالی	Marshall (2005); Bellini and Storto (2006); Strutt et al. (2006); Baškarada (2009); Zhao, Zhang, and QI (2013); Nelson et al. (2015)
۱۰	عملکرد کتابخانه (۱۳۹۴)؛ علیپور حافظی، امان الهی نیک و مطلبی (۱۳۹۳)؛ جنوی و بابالحوالجی (۱۳۹۴)؛	دیجیتالی	Norouzi (1390); Alipour-Haghfizi, Aman-e-Helli-Nik and Matabi (1393); Javani and Babal-Hawajji (1394);

ردیف	عنوان	منابع	ردیف
۵	۳۲. مدیریت اطلاعات داخلی یمین‌فیروز و محمدی فیروزجائی؛ (۱۳۸۷)؛	چندزبانی در خارجی کتابخانه دیجیتالی	
۴	۳۳. تدوین استراتژی داخلی مانیان و همکاران (۱۳۹۳)؛	مدیریت تغییر خارجی برای کاهش موانع و محدودیتهای کتابخانه دیجیتالی	
۴	۳۴. توسعه و افزایش داخلی جانفرا (۱۳۸۸)؛ مانیان و همکاران (۱۳۹۳)؛	روحیه کار تیمی خارجی Ling-yun and Hai-kang (2005); Bellini and Storto (2006)	در میان کارکنان
۳	۳۵. آمادگی ایجاد داخلی جانفرا (۱۳۸۸)؛	کتابخانه دیجیتالی خارجی Farooq (2010); Kolly (2014)	
۳	۳۶. انجام مهندسی داخلی جانفرا (۱۳۸۸)، مانیان و همکاران (۱۳۹۳)؛	دوباره فرایندهای خارجی Ling-yun and Hai-kang (2005)	کتابخانه دیجیتالی
۳	۳۷. الگوبرداری از داخلی مانیان و همکاران (۱۳۹۳)؛ نوروزی و جعفری‌فر (۱۳۹۳)؛	سایر کتابخانه‌های خارجی Saracevic (2005)	دیجیتالی
۲	۳۸. نیاز‌سنگی ایجاد داخلی جنوی و باب‌الحوائجی؛ (۱۳۹۴)؛	کتابخانه دیجیتالی خارجی Shuva (2012)	

۴- مقوله، مفهوم و کدهای استخراج شده

بر اساس تحلیل‌های صورت‌گرفته به کمک روش فراترکیب (مرحله ۵ از روش «سندلوسکی و بارسو») روی ۶۸ منبع نهایی انتخاب شده، در مجموع تعداد ۳ مقوله، ۷ مفهوم، و ۳۵ کد برای ویژگی‌های بلوغ کتابخانه دیجیتالی در این مقاله استخراج و کدگذاری گردید. یافته‌های حاصل از این مرحله بیانگر آن است که در مطالعات قبلی تاکنون چنین مطالعه نظاممندی انجام نگرفته بود. هر یک از مطالعات فقط به جنبه خاصی از کتابخانه دیجیتالی پرداخته یا مدل بلوغ را در حوزه‌های دیگر مورد بررسی قرار داده است (مرحله ۶ در مرحله ۳ و مرحله ۷ در مرحله ۴ اعمال شده است).

جدول ۴. خلاصه یافته‌های فراترکیب

مقوله	مفاهیم	کدها
مدیریت (governance)	برنامه‌ریزی استراتژیک کتابخانه دیجیتالی	مدیریت استراتژیک
سازمانی کتابخانه دیجیتالی	معماری کتابخانه دیجیتالی	کتابخانه دیجیتالی
تدوین استراتژی مدیریت تغییر برای کاهش موانع و محدودیت‌های کتابخانه دیجیتالی	انجام مهندسی دوباره فرایندهای کتابخانه دیجیتالی	
تعیین اهداف و مأموریت‌های کتابخانه دیجیتالی	الگوپرداری از سایر کتابخانه‌های دیجیتالی	
کنترل	ارزیابی عملکرد کتابخانه دیجیتالی	
مستمر	نظارت بر عملکرد کتابخانه دیجیتالی	
عملکرد	سنجش رضایت کاربران کتابخانه دیجیتالی	
کتابخانه دیجیتالی		

مفهوم	مفاهیم	کدها
سازمانی - انسانی	نیروی انسانی	توانمندسازی کارکنان کتابخانه دیجیتالی
کتابخانه دیجیتالی	جذب کارکنان متخصص و مجرب	آموزش کارکنان کتابخانه دیجیتالی
توسعه و افزایش روحیه کار تیمی در میان کارکنان	تقویت انگیزش کارکنان	
پشتیبانی و زیرساخت سازمانی در کتابخانه دیجیتالی	آموزش کاربران	گسترش فرهنگ استفاده از کتابخانه دیجیتالی
ساختار و فرایندهای کتابخانه دیجیتالی	نیازمنجی ایجاد کتابخانه دیجیتالی	تعامل و همکاری با سایر کتابخانه‌های دیجیتالی
یکپارچه‌سازی بخش‌های گوناگون کتابخانه دیجیتالی	آمادگی ایجاد کتابخانه دیجیتالی	خدمات‌دهی به کاربران کتابخانه دیجیتالی

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی

مفهوم	مفاهیم	کدها
فني - محتوائي محتوائي ديجيتالي	محتوائي كتابخانه ديجيتالي كتابخانه ديجيتالي ديجيتالي	مجموعه سازی منابع کتابخانه ديجيتالي سازماندهی منابع کتابخانه ديجيتالي
		بهبود جست و جو پذيری (search ability) در منابع کتابخانه ديجيتالي
		بهبود دسترس پذيری (accessibility) کتابخانه ديجيتالي
		مدیریت اطلاعات چند زبانی در کتابخانه ديجيتالي
		بهبود قابلیت استفاده (usability) از کتابخانه ديجيتالي
		روزآمد کردن منابع کتابخانه ديجيتالي
		آرشيو کردن منابع ديجيتالي
		حمایت از حقوق مالکیت فکري منابع کتابخانه ديجيتالي
مسائل زير ساخت	به کارگيري سистем های نرم افزاري / سخت افزاري به عنوان پشتيبان و توامند کننده کتابخانه ديجيتالي	
فنوري اطلاعات	مدیریت امنیت اطلاعات	
در کتابخانه ديجيتالي	تدوین، توسعه و بومي سازی استانداردهای کتابخانه ديجيتالي	
	بهبود ويزگيهای رابط کاربری کتابخانه ديجيتالي	
	حفظ و نگهداری منابع سخت افزاري و نرم افزاري کتابخانه ديجيتالي	

۴-۳. رتبه بندی مفاهیم و کدهای استخراج شده

به منظور تعیین ضریب اهمیت و اولویت هر یک از مفاهیم و کدهای استخراج شده و میزان پشتیبانی مطالعات گذشته از آنها از روشن کمی آنtrapوپی «شانون» استفاده شده است (آذر ۱۳۸۰). مقوله ها به دلیل تعداد کم در این مرحله وارد نشد. همان طور که در جدول ۳ مشاهده می شود، در مطالعات گذشته بیشترین تأکید بر به کارگیری سیستم های نرم افزاری / سخت افزاری به عنوان پشتيبان و توامند کننده کتابخانه ديجيتالي است. برای محاسبه وزن هر یک از مفاهیم نیز به محاسبه مجموع وزن کدهای آن مفهوم پرداخته شده و بر اساس وزن های به دست آمده در ستون اول جدول ۳، رتبه بندی صورت گرفته است. همان طور که در جدول ۳ مشاهده می شود، در مطالعات گذشته به مفهوم محتوای کتابخانه ديجيتالي بیشتر از مفاهیم دیگر پرداخته شده است.

جدول ۵. نتایج حاصل از رتبه‌بندی مفاهیم و کدهای استخراج شده با استفاده از آنتروپی «شانون»

ردیف	رتبه	ضریب اهمیت اطلاعاتی	بار اطلاعاتی	فرابوی از ۶۰ منبع	کدها	مفاهیم
۶	۶	۰/۰۳۹	۰/۳۳۷	۱۶	برنامه‌ریزی استراتژیک کتابخانه دیجیتالی	مدیریت استراتژیک کتابخانه دیجیتالی
۱۲	۱۲	۰/۰۲۷	۰/۵۴۴	۸	معماری کتابخانه دیجیتالی	کتابخانه دیجیتالی
۱۶	۱۶	۰/۰۱۱	۰/۸۱۱	۴	تدوین استراتژی مدیریت تغییر برای کاهش موانع و محدودیت‌های کتابخانه دیجیتالی	(وزن: ۰/۱۰۸، رتبه: ۵)
۱۷	۱۷	۰/۰۰۵	۰/۹۱۸	۳	انجام مهندسی دوباره فرایندهای کتابخانه دیجیتالی	
۱۴	۱۴	۰/۰۲۱	۰/۶۵	۶	تعیین اهداف و مأموریت‌های کتابخانه دیجیتالی	
۱۷	۱۷	۰/۰۵۰	۹۱/۰	۳	الگوریتمی از سایر کتابخانه‌های دیجیتالی	
۷	۷	۰/۰۳۸	۰/۳۵۳	۱۵	ارزیابی عملکرد کتابخانه دیجیتالی	کنترل مستمر عملکرد کتابخانه دیجیتالی
۱۱	۱۱	۰/۰۲۹	۰/۵۰۳	۹	ناظارت بر عملکرد کتابخانه دیجیتالی	
۱۱	۱۱	۰/۰۲۹	۰/۵۰۳	۹	سنجهش رضایت کاربران کتابخانه دیجیتالی	(وزن: ۰/۰۹۶، رتبه: ۶)
۱۰	۱۰	۰/۰۳۱	۰/۴۶۹	۱۰	توانمندسازی کارکنان کتابخانه دیجیتالی	نیروی انسانی کتابخانه دیجیتالی
۸	۸	۰/۰۳۶	۰/۳۹۱	۱۳	جذب کارکنان متخصص و محترم	دیجیتالی (وزن: ۰/۱۴۱، رتبه: ۳)
۴	۴	۰/۰۴۲	۰/۲۸۶	۲۰	آموزش کارکنان کتابخانه دیجیتالی	
۱۶	۱۶	۰/۰۱۱	۰/۸۱۱	۴	توسعه و افزایش روحیه کار تیمی در میان کارکنان	
۱۴	۱۴	۰/۰۲۱	۰/۶۵	۶	تقویت انگیزش کارکنان	
۹	۹	۰/۰۳۵	۰/۴۱۴	۱۲	آموزش کاربران	پشتیبانی و زیرساخت
۸	۸	۰/۰۳۶	۰/۳۹۱	۱۳	گسترش فرهنگ استفاده از کتابخانه دیجیتالی	سازمانی در کتابخانه دیجیتالی
۵	۵	۰/۰۴۲	۰/۲۹۷	۱۹	تعامل و همکاری با سایر کتابخانه‌های دیجیتالی	(وزن: ۰/۱۱۳، رتبه: ۴)

ردیف	نام اسناد و مطالعات فارسی	تعداد	مقدار	مکان	توضیحات
۱	به کارگیری سیستم‌های نرم‌افزاری / ساخت افزاری به عنوان پشتیبان و توانمند کننده کتابخانه دیجیتالی	۳۷	۰/۱۷۹	۰/۰۴۹	به کارگیری سیستم‌های نرم‌افزاری / ساخت افزاری به عنوان پشتیبان و توانمند کننده کتابخانه دیجیتالی
۲	مدیریت امنیت اطلاعات در کتابخانه دیجیتالی	۳	۰/۱۷۹	۰/۰۴۹	به کارگیری سیستم‌های نرم‌افزاری / ساخت افزاری به عنوان پشتیبان و توانمند کننده کتابخانه دیجیتالی
۳	آرشیو کردن منابع دیجیتالی در کتابخانه دیجیتالی	۵	۰/۷۲۲	۰/۰۱۶	روزآمد کردن منابع کتابخانه دیجیتالی
۴	تمدنی، توسعه و بومی سازی استانداردهای کتابخانه دیجیتالی	۱۳	۰/۳۹۱	۰/۰۴۶	تدوین، توسعه و بومی سازی استانداردهای کتابخانه دیجیتالی
۵	نهادهای روابط کاربری کتابخانه دیجیتالی	۹	۰/۵۰۳	۰/۰۲۹	بهبود و پیگیری روابط کاربری کتابخانه دیجیتالی
۶	حافظت و نگهداری منابع ساخت افزاری و نرم‌افزاری کتابخانه دیجیتالی	۷	۰/۵۹۲	۰/۰۲۴	حافظت و نگهداری منابع ساخت افزاری و نرم‌افزاری کتابخانه دیجیتالی
۷	توسعه و بومی سازی استانداردهای کتابخانه دیجیتالی	۱۳	۰/۳۹۱	۰/۰۴۶	تمدنی، توسعه و بومی سازی استانداردهای کتابخانه دیجیتالی
۸	مدیریت امنیت اطلاعات در کتابخانه دیجیتالی	۵	۰/۷۲۲	۰/۰۱۶	آرشیو کردن منابع دیجیتالی
۹	حمایت از حقوق مالکیت فکری منابع کتابخانه دیجیتالی	۱۲	۰/۴۱۴	۰/۰۳۵	روزآمد کردن منابع کتابخانه دیجیتالی
۱۰	بهبود قابلیت استفاده (usability) از کتابخانه دیجیتالی	۱۰	۰/۴۶۹	۰/۰۳۱	بهبود قابلیت استفاده (usability) از کتابخانه دیجیتالی
۱۱	مدیریت اطلاعات چندزبانی در کتابخانه دیجیتالی	۵	۰/۷۲۲	۰/۰۱۶	روزآمد کردن منابع کتابخانه دیجیتالی
۱۲	بهبود قابلیت استفاده (usability) از کتابخانه دیجیتالی	۸	۰/۵۴۴	۰/۰۲۷	آرشیو کردن منابع دیجیتالی
۱۳	تمدنی، توسعه و بومی سازی استانداردهای کتابخانه دیجیتالی	۱۳	۰/۳۹۱	۰/۰۴۶	تمدنی، توسعه و بومی سازی استانداردهای کتابخانه دیجیتالی
۱۴	توسعه و بومی سازی استانداردهای کتابخانه دیجیتالی	۱۳	۰/۳۹۱	۰/۰۴۶	تمدنی، توسعه و بومی سازی استانداردهای کتابخانه دیجیتالی
۱۵	آرشیو کردن منابع دیجیتالی	۵	۰/۷۲۲	۰/۰۱۶	آرشیو کردن منابع دیجیتالی
۱۶	بهبود قابلیت استفاده (usability) از کتابخانه دیجیتالی	۱۰	۰/۴۶۹	۰/۰۳۱	بهبود قابلیت استفاده (usability) از کتابخانه دیجیتالی
۱۷	مدیریت اطلاعات چندزبانی در کتابخانه دیجیتالی	۵	۰/۷۲۲	۰/۰۱۶	روزآمد کردن منابع کتابخانه دیجیتالی
۱۸	بهبود قابلیت استفاده (usability) از کتابخانه دیجیتالی	۸	۰/۵۴۴	۰/۰۲۷	آرشیو کردن منابع دیجیتالی
۱۹	تمدنی، توسعه و بومی سازی استانداردهای کتابخانه دیجیتالی	۱۳	۰/۳۹۱	۰/۰۴۶	تمدنی، توسعه و بومی سازی استانداردهای کتابخانه دیجیتالی
۲۰	بهبود قابلیت استفاده (usability) از کتابخانه دیجیتالی	۱۰	۰/۴۶۹	۰/۰۳۱	بهبود قابلیت استفاده (usability) از کتابخانه دیجیتالی
۲۱	آرشیو کردن منابع دیجیتالی	۵	۰/۷۲۲	۰/۰۱۶	آرشیو کردن منابع دیجیتالی
۲۲	بهبود قابلیت استفاده (usability) از کتابخانه دیجیتالی	۱۲	۰/۴۱۴	۰/۰۳۵	تمدنی، توسعه و بومی سازی استانداردهای کتابخانه دیجیتالی
۲۳	آرشیو کردن منابع دیجیتالی	۲۳	۰/۲۵۸	۰/۰۴۴	مجموعه‌سازی منابع کتابخانه دیجیتالی
۲۴	بهبود قابلیت استفاده (usability) از کتابخانه دیجیتالی	۲۴	۰/۲۵	۰/۰۴۴	بهبود دسترسی‌پذیری (accessibility) کتابخانه دیجیتالی
۲۵	آرشیو کردن منابع دیجیتالی	۱۵	۰/۳۵۳	۰/۰۳۸	سازماندهی منابع کتابخانه دیجیتالی
۲۶	آرشیو کردن منابع دیجیتالی	۲۳	۰/۲۵۸	۰/۰۴۴	مجموعه‌سازی منابع کتابخانه دیجیتالی
۲۷	آرشیو کردن منابع دیجیتالی	۲۰	۰/۲۸۶	۰/۰۴۲	خدمات‌دهی به کاربران کتابخانه دیجیتالی
۲۸	آرشیو کردن منابع دیجیتالی	۱	۰/۹۱۸	۰/۰۰۵	نیازمندی ایجاد کتابخانه دیجیتالی
۲۹	آرشیو کردن منابع دیجیتالی	۳	۰/۴۶۹	۰/۰۳۱	آمادگی ایجاد کتابخانه دیجیتالی
۳۰	آرشیو کردن منابع دیجیتالی	۱۰	۰/۴۶۹	۰/۰۳۱	یکپارچه‌سازی بخش‌های مختلف کتابخانه دیجیتالی
۳۱	آرشیو کردن منابع دیجیتالی	۱۰	۰/۹۱۸	۰/۰۰۵	آمادگی ایجاد کتابخانه دیجیتالی
۳۲	آرشیو کردن منابع دیجیتالی	۱	۰/۰۰۵	۰/۰۰۵	نیازمندی ایجاد کتابخانه دیجیتالی

۵. بحث و نتیجه‌گیری

این مقاله با بررسی نوشتار کتابخانه دیجیتالی و مدل بلوغ با استفاده از روش فراترکیب به ارائه ویژگی‌های بلوغ کتابخانه دیجیتالی پرداخت تا بینانی برای طراحی مدل بلوغ

کتابخانه دیجیتالی باشد. نتایج حاصل از این بررسی نشان داد (جدول‌های ۱-۳) که از ۳۸ کد به دست آمده از مرور منابع، کدهایی مانند به کارگیری سیستم‌های نرم‌افزاری/ سخت‌افزاری به عنوان پشتیبان و توانمند کننده کتابخانه دیجیتالی، بهبود دسترس پذیری کتابخانه دیجیتالی، مجموعه‌سازی منابع کتابخانه دیجیتالی، تعامل و همکاری با سایر کتابخانه‌های دیجیتالی، آموزش کارکنان کتابخانه دیجیتالی، خدمات دهی به کاربران کتابخانه دیجیتالی دارای بیشترین فراونی و تعدد تکرار در منابع مربوط به کتابخانه دیجیتالی و مدل بلوغ بوده است. یافته‌های این مرحله با نتایج مطالعات پژوهش‌های گذشته همسو است (مظفر قائم؛ ۱۳۸۷؛ یمین‌فیروز و محمدی فیروز جائی؛ ۱۳۸۷؛ فدائی و نوشین‌فرد؛ ۱۳۸۹؛ مانیان و همکاران؛ ۱۳۹۳؛ ضیائی و سید‌کابلی؛ ۱۳۹۳؛ جنوی و باب‌الحوائجی؛ ۱۳۹۴؛ Nguyen 2013؛ Zhang 2010). این نویسنده‌گان نیز بر یافته‌های به دست آمده به عنوان عواملی برای اجرای موفق کتابخانه‌های دیجیتالی تأکید داشتند. بر کد به کارگیری سیستم‌های نرم‌افزاری و سخت‌افزاری به عنوان پشتیبان و توانمند کننده کتابخانه دیجیتالی در اکثر پژوهش‌های مورد بررسی تأکید شده است (جدول ۱). کارایی و اثربخشی سیستم‌های نرم‌افزاری و سخت‌افزاری که پشتیبان پیاده‌سازی کتابخانه دیجیتالی محسوب می‌شود، از جمله شرایط ضروری در مراحل اولیه بلوغ کتابخانه دیجیتالی است. کد بعدی که در منابع بر آن تأکید فراوانی شده، بهبود دسترس پذیری است که طبق تعریف فدراسیون کتابخانه دیجیتالی هدف اصلی از ایجاد سازمانی به نام کتابخانه دیجیتالی دسترسی ساده و باصره کاربران به منابع اطلاعاتی این نوع کتابخانه‌هاست و لازمه داشتن چنین دسترسی کارآمدی، وجود خط مشی مناسب مجموعه‌سازی است که به عنوان کد سوم بر آن تأکید فراوانی شده است. اگر کتابخانه دیجیتالی مجموعه مناسبی برای دسترسی نداشته باشد، در واقع، دسترس پذیری منابع کاری عبّث و بی‌فایده خواهد بود. کدهای بعدی، همچون تعامل و همکاری با سایر کتابخانه‌های دیجیتالی، آموزش کارکنان کتابخانه دیجیتالی، خدمات دهی به کاربران کتابخانه دیجیتالی که در منابع بر آن‌ها تأکید شده، همگی در راستای مجموعه‌سازی مناسب و دسترس پذیری راحت و باصره به کتابخانه دیجیتالی است که لازمه همه آن‌ها داشتن زیرساخت فناوری قوی و سیستم‌های سخت‌افزاری و نرم‌افزاری مناسب است. نتایج این مقاله با نتایج پژوهش «نوروزی و جعفری» (۱۳۹۳) در بحث کدهایی مانند دسترس پذیری و الگوبرداری از سایر کتابخانه‌های دیجیتالی همسو نیست. در این پژوهش که از دیدگاه مدیران کتابخانه‌های مرکزی دانشگاه‌های دولتی شهر تهران،

عوامل مؤثر بر توسعه سیستم‌های کتابخانه دیجیتالی بررسی شده است، عامل الگوبرداری به عنوان مهم‌ترین راهکار برای ارتقاء خدمات و دسترسی کم‌اهمیت‌ترین عامل بود؛ در حالی که در این پژوهش، منابع مورد بررسی بر دسترسی تأکید زیاد و الگوبرداری تأکید خیلی کمی داشته‌اند.

در مرحله بعد به‌منظور سازماندهی کدهای به‌دست آمده در این مقاله و در ک راحت‌تر آن‌ها توسط مخاطبان، این کدها در قالب ۳ مقوله، ۷ مفهوم، و ۳۵ کد برای ویژگی‌های بلوغ کتابخانه دیجیتالی دسته‌بندی گردید (جدول ۲). این سه مقوله شامل فرمانش سازمانی، سازمانی- انسانی، و فنی- محتوايی هستند و ۷ مفهوم ارائه شده زیر هر کدام از این مقوله‌ها دسته‌بندی شده است که شامل موارد زیر است:

۱. فرمانش سازمانی: مدیریت استراتژیک کتابخانه دیجیتالی، کنترل مستمر عملکرد کتابخانه دیجیتالی؛
۲. سازمانی- انسانی: نیروی انسانی کتابخانه دیجیتالی، پشتیبانی و زیرساخت سازمانی در کتابخانه دیجیتالی، ساختار و فرایندهای کتابخانه دیجیتالی؛
۳. فنی- محتوايی: محتوای کتابخانه دیجیتالی، مسائل زیرساخت فناوری اطلاعات در کتابخانه دیجیتالی.

در نهایت، به‌منظور تعیین ضریب اهمیت و رتبه هر یک از مفاهیم و کدهای استخراج‌شده و میزان پشتیبانی مطالعات گذشته از آن‌ها از روش کمی آنتروپی «شانون» استفاده شده است (مقوله‌ها به‌دلیل تعداد کم در این مرحله وارد نشد). بر اساس روش آنتروپی «شانون» می‌توان از لحاظ کمی به بررسی ویژگی‌های بلوغ کتابخانه دیجیتالی و تعیین میزان پشتیبانی تحقیقات گذشته از آن‌ها پرداخت. نتیجه تحلیل آنتروپی «شانون» نشان داد که رتبه‌های اول تا سوم به کدهای زیر تعلق گرفت:

۱. به کارگیری سیستم‌های نرم‌افزاری/ سخت‌افزاری به عنوان پشتیبان و توانمندکننده کتابخانه دیجیتالی؛
۲. مجموعه‌سازی منابع کتابخانه دیجیتالی و بهبود دسترسی‌پذیری کتابخانه دیجیتالی؛
۳. آموزش کارکنان کتابخانه دیجیتالی، خدمات دهنی به کاربران کتابخانه دیجیتالی و تعامل و همکاری با سایر کتابخانه‌های دیجیتالی.

به طور کلی، می‌توان گفت یافته‌ها نشان‌دهنده این است که در متابع به ترتیب، به مفاهیم مرتبط با مقوله‌های فنی- محتوايی و سازمانی- انسانی بیشتر از مقوله فرمانش

سازمانی پرداخته شده است. این موضوع مؤید یافته‌های «Nguyen 2013» است که مباحث مربوط به مدیریت درصد کمی از پژوهش‌های کتابخانه دیجیتالی را تشکیل می‌دهند. این یافته‌ها ضرورت انجام این مقاله و پژوهش‌های دیگر در این زمینه را به منظور داشتن مدیریتی بهتر در بحث کتابخانه‌های دیجیتالی تأیید می‌نماید.

همچنین، نتایج حاصل از تحلیل کمی آنتروپی «شانون» بیان می‌کند که درین ۷ مفهوم درنظر گرفته شده برای بلوغ کتابخانه دیجیتالی، مفهوم محتوای کتابخانه دیجیتالی، مهم‌ترین مفهوم به حساب می‌آید. شاید علت این امر وجود کدهایی همچون بحث مجموعه‌سازی، سازماندهی، جست‌وجو پذیری منابع کتابخانه دیجیتالی و بهبود دسترس پذیری این نوع کتابخانه است که از شرایط اساسی برای ایجاد یک کتابخانه دیجیتالی است و در مقالات مورد بررسی نیز بر آن‌ها تأکید زیادی شده است. مفاهیم مسائل زیرساخت فناوری اطلاعات در کتابخانه دیجیتالی و نیروی انسانی کتابخانه دیجیتالی رتبه‌های بعدی را به خود اختصاص داده‌اند.

یافته‌های حاصل از این مقاله بیانگر آن است که در مطالعات قبلی تاکنون چنین مطالعه نظاممندی انجام نگرفته بود. هر یک از مطالعات فقط به جنبه خاصی از کتابخانه دیجیتالی پرداخته یا مدل بلوغ را در حوزه‌های دیگر مورد بررسی قرار داده است. در ادامه، پیشنهاداتی بر اساس یافته‌های مقاله ارائه می‌شود:

۱. استفاده از ویژگی‌های معرفی شده در این مقاله برای طراحی مدل بلوغ کتابخانه دیجیتالی و سایر مدل‌های طراحی، توسعه و ارزیابی این کتابخانه‌ها؛
۲. استفاده از ویژگی‌های معرفی شده در این مقاله به عنوان ابزاری مدیریتی توسط مدیران پژوهش‌های کتابخانه دیجیتالی تا با به کارگیری آن‌ها وضعیت خود را از نظر بلوغ ارزیابی نمایند و سعی در دستیابی به سطوح بالاتر بلوغ این نوع کتابخانه‌ها داشته باشند.

فهرست منابع

- آذر، عادل. ۱۳۸۰. بسط و توسعه روش آنتروپی شانون برای پردازش داده‌ها در تحلیل محتوی. *فصلنامه علوم انسانی دانشگاه الزهرا* ۱۱(۳۷-۳۸): ۱-۱۸.
- احمدی‌زاد، آرمان، سید مجتبی اخوان حجازی، و امیرحسین صبورطینت. ۱۳۹۰. به کارگیری مدل بلوغ قابلیت‌های بازاریابی به منظور ارزیابی فرایندهای بازاریابی در شرکت ایران ترانسفو. *مجله تحقیقات*

بازاریابی نوین ۱ (۲): ۴۱-۶۰.

احقاقی، الهام. ۱۳۹۲. تدوین مدل ارزیابی بلوغ همکاری در شبکه‌های بین سازمانی. مطالعه موردی: شبکه شباب. پایان‌نامه کارشناسی ارشد مدیریت، دانشکده مدیریت، دانشگاه تهران.

اختیارزاده، احمد، و حمیدرضا عسکرپور. ۱۳۸۸. مدل پیشنهادی بلوغ شهر الکترونیک. مطالعه موردی: ایران کد. در دومین کنفرانس بین‌المللی شهر الکترونیک

(دسترسی در ۱۳۹۳/۹/۱۷) http://www.civilica.com/Paper-ICEC02-ICEC02_015.html.

جامی‌پور، مونا. ۱۳۹۳. طراحی مدل بلوغ مدیریت دانش همراستا با استراتژی‌های کسب‌وکار. پایان‌نامه دکتری مدیریت سیستم، دانشکده مدیریت، دانشگاه تهران.

جانفزا، فاطمه. ۱۳۸۸. ارائه الگوی مهندسی مجدد مبتنی بر فناوری اطلاعات در ایجاد کتابخانه‌های دانشگاهی دیجیتالی. پایان‌نامه کارشناسی ارشد مدیریت فناوری اطلاعات، دانشکده مدیریت و اقتصاد، دانشگاه تربیت‌مدرس.

جنوی، المیرا. ۱۳۹۲. طراحی مدل توسعه کتابخانه‌های دیجیتالی در ایران با رویکرد منبع‌نگر. پایان‌نامه دکتری علم اطلاعات و دانش‌شناسی، دانشکده علوم انسانی و اجتماعی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات تهران.

جنوی، المیرا و فهیمه باب‌الحوالجی. ۱۳۹۴. طراحی مدل توسعه مدیریتی کتابخانه‌های دیجیتال در کشور با رویکرد منبع‌محور. فصلنامه مدیریت دولتی ۷(۴): ۶۷۵-۶۹۸.

جهانگرد، نصرالله، محمد جعفر صدیق، خسرو سلوجوقی، حجت سلیمانی ملکان، و پرویز شهریاری. ۱۳۸۴. گزارش چکیده پژوهه‌های کلیدی برنامه توسعه و کاربری فناوری ارتباطات و اطلاعات ایران (تکن). ویرایش ۲. تهران: شورای عالی اطلاع‌رسانی، دبیرخانه.

حریری، نجلا، و معصومه شیخ‌زاده. ۱۳۹۲. تعیین شاخص‌های ارزیابی بلوغ فناوری اطلاعات در کتابخانه‌های دانشگاهی ایران. نظام‌ها و خدمات اطلاعاتی ۲(۲): ۴۵-۵۴.

— و حمیدرضا رادفر. ۱۳۹۳. فراهم‌آوری منابع الکترونیکی در کتابخانه‌های دیجیتالی ایران. مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات ۲۵(۳): ۴۵-۵۸.

حسنی‌پور، طهمورث، و کیومرث شریفی. ۱۳۸۴. طراحی مدل بلوغ الکترونیکی فرایند صادرات کالا در ایران. نشریه دانش مدیریت، ۷۱-۶۳-۸۸.

حسروی، فریبرز. ۱۳۸۶. حافظه ملی دیجیتالی در گفت‌و‌گو با دکتر فریبرز خسروی. کلیات کتاب ماه ۱۰ و ۸(۹): ۸-۱۵.

سالاری، محمود. ۱۳۸۹. چالش‌ها و مسائل مدیریتی کتابخانه‌ها در گذر از کتابخانه سنتی به سوی کتابخانه دیجیتالی با نگاهی به ایران. فصلنامه کتابداری و اطلاع‌رسانی ۵۰: ۱۰۱-۱۱۷.

دیباچ، سیدمهدي، فاطمه تقى، و بهروز زارعى. ۱۳۹۰. مدل ملی توسعه دولت الکترونیکی ایران. فصلنامه سیاست علم و فناوری ۴(۲): ۲۷-۴۰.

سرابی، نیما. ۱۳۹۰. ارزیابی هوشمندانه بلوغ سازمانی در پیاده‌سازی مدیریت دانش. پایان‌نامه کارشناسی ارشد مدیریت صنعتی، دانشکده مدیریت، دانشگاه تهران.

صیعی، میترا. ۱۳۹۰. مدیریت حفاظت رقمی در آرشیوهای ملی: راهبردها و استانداردها. گنجینه اسناد ۸۲: ۱۱۵-۱۰۱.

— و سعید رضائی شریف‌آبادی. ۱۳۸۹. حفاظت رقمی در کتابخانه‌های رقومی: مرور راهبردها. فصلنامه کتاب ۸۴: ۸۸-۱۰۲.

ضیائی، ثریا، و سیده سادات سید‌کابلی. ۱۳۹۳. امکان‌سنجی ایجاد کتابخانه دیجیتالی در مدارس دولتی شهر مشهد (مطالعه موردی). مدیریت اطلاعات و دانش‌شناسی ۱(۱): ۸۴-۱۰۰.

علیدوستی، سیروس، محمدعلی باقری، و پرویز شهریاری. ۱۳۸۸. طراحی پایگاه وب دستگاه‌های دولتی. تهران: پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران، چاپار.

— و فاطمه شیخ‌شعاعی. ۱۳۸۵. فناوری اطلاعات و کتابخانه‌ها. تهران: پژوهشگاه اطلاعات و مدارک علمی ایران.

علیپور حافظی، مهدی. ۱۳۹۱. کتابخانه‌های دیجیتالی: مبادله اطلاعات. تهران: سمت.

—. ۱۳۸۸. ساختار کتابخانه دیجیتال. اطلاع‌شناسی ۲۳: ۱۱۹-۱۴۲.

— حمید امان‌الهی نیک، و داریوش مطلبی. ۱۳۹۳. ارزیابی کتابخانه‌های دیجیتال مؤسسه‌های پژوهشی ایران بر اساس پروتکل دیجی کوال. فصلنامه مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات ۲۵(۳): ۲۵-۴۳.

— عباس حری، علیرضا اسفندیاری مقدم، و مهدی علیپور حافظی. ۱۳۹۲. تحلیل وضعیت سازماندهی منابع اطلاعاتی در کتابخانه‌های دیجیتالی ایران. پژوهشنامه پردازش و مدیریت اطلاعات ۲۹(۱): ۳۵-۵۹.

فدایی، اشرف، و فاطمه نوشین فرد. ۱۳۸۹. بررسی دیدگاه‌های مدیران و کتابداران کتابخانه‌های دانشگاه علامه طباطبایی در مورد ایجاد کتابخانه دیجیتالی. مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات ۸۱: ۲۵-۴۳.

فراهی، احمد، محمد قلی پور، و فرزانه عنصری دلچه. ۱۳۸۸. ارائه مدلی برای بلوغ و تکامل آموزش الکترونیکی. ارائه شده در کنفرانس بین‌المللی آموزش الکترونیکی و تدریس. دانشگاه علم و صنعت، تهران.

ماهرالنقش، بابک. ۱۳۸۵. بررسی روش‌های توسعه منابع اطلاعاتی الکترونیکی در کتابخانه‌های دیجیتالی شهر تهران. فصلنامه کتاب ۶۶: ۸۵-۹۶.

مانیان، امیر، محمد موسی خانی، علیرضا حسن‌زاده، و مونا جامی‌پور. ۱۳۹۳. طراحی مدل بلوغ مدیریت دانش هم‌استتا با استراتژی‌های کسب و کار با استفاده از روش فراترکیب. مدیریت فناوری اطلاعات ۶(۲): ۳۰۷-۳۳۲.

مطلبی، داریوش. ۱۳۸۶. چرا کتابخانه دیجیتالی نداریم؟ کلیات کتاب ماه ۱۰(۸ و ۹): ۴-۵.

مصطفرمقام، احمد. ۱۳۸۷. دیدگاه‌های مدیران کتابخانه‌های تخصصی شهر تهران در مورد ایجاد کتابخانه

- دیجیتالی. مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات ۷۶: ۲۱۱-۲۲۶.
- نادی راوندی، سمیه، و محسن حاجی زن العابدینی. ۱۳۸۸. شاخص‌های طراحی و ارزیابی کتابخانه‌های دیجیتالی. مدیریت سلامت ۱۲ (۳۸): ۳۷-۴۸.
- نائیج، الهام، یعقوب نوروزی، و محسن حمیدی. ۱۳۹۱. دیجیکوال ابزاری برای سنجش کیفیت کتابخانه‌های دیجیتالی: مطالعه موردی در کتابخانه دیجیتالی دانشگاه آزاد اسلامی واحد بروجرد از دیدگاه کاربران. فصلنامه دانش‌شناسی (علوم کتابداری و اطلاع‌رسانی و فناوری اطلاعات) ۵ (۱۷): ۸۵-۱۰۴.
- نوروزی، یعقوب. ۱۳۹۰. الف. ارائه الگویی برای تعیین میزان اهمیت ویژگی‌های رابط کاربر در کتابخانه‌های دیجیتالی ایران. پژوهشنامه پردازش و مدیریت اطلاعات ۶۸: ۲۱۳-۲۳۶.
- _____ ۱۳۹۰ ب. ارزیابی کتابخانه‌های دیجیتالی: چارچوب نظری. مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات ۸۸: ۷-۲۴.
- _____ و نیره جعفری‌فر. ۱۳۹۳. شناسایی عوامل مؤثر بر توسعه سیستم کتابخانه دیجیتالی (دیدگاه مدیران کتابخانه‌های مرکزی دانشگاه‌های دولتی شهر تهران). تحقیقات کتابداری و اطلاع‌رسانی دانشگاهی ۴۸ (۳): ۳۹۱-۴۱۲.
- _____ و شهناز متظهری. ۱۳۹۳. ارزیابی رابط کاربر کتابخانه‌های دیجیتالی ملی برگزیده جهان: معیارهای پیشنهادی برای کتابخانه دیجیتالی کتابخانه ملی ایران. فصلنامه مطالعات ملی کتابداری و سازماندهی اطلاعات ۲۵ (۴): ۷-۲۰.
- یمین‌فیروز، موسی، و عیسی محمدی فیروزجائی. ۱۳۸۷. کتابخانه ملی دیجیتالی پزشکی ایران (INMDL): بایدها و نبایدها. تحقیقات اطلاع‌رسانی و کتابخانه‌های عمومی ۵۴: ۱۱۵-۱۲۷.
- Aagaard, H., and EO Hall. 2008. Mothers' experiences of having a preterm infant in the neonatal care unit: a meta-synthesis. *Journal of pediatric nursing* 23 (3): 26-36.
- Ali, A. 2005. *Digital libraries in higher education*. New Delhi: Ess Ess publications.
- American Productivity and Quality Center. 2008. *A knowledge management maturity model: APQC's stages of implementation* (n/a). Houston, Texas: Author.
- Baker, D. 2006. Digital library futures: a UK HE and FE perspective. *Interlending and document supply* 34 (1): 4-8.
- _____, and W. Evans. 2009. Digital library economics: the environment. In D. Baker and W. Evans (Eds.), *Digital library economics: an academic perspective* (pp. 1-30). Oxford: Chandos publishing.
- Balog, A. 2011. Testing a multidimensional and hierarchical quality assessment model for digital libraries. *Studies in Informatics and Control* 20 (3): 233-246.
- Barclay, C. 2014. *Sustainable security advantage in a changing environment: The Cybersecurity Capability Maturity Model (CM²)*. Proceedings of the ITU Kaleidoscope Academic Conference: Living in a converged world - Impossible without standards. Saint Petersburg, Russian Federation. 275 – 282. IEEE.
- Baškarada, Saša. 2009. *Information Quality Management Capability Maturity Model*. Wiesbaden: Vieweg Teubner.
- Bellini, E., and C. I. Storto. 2006. CMM implementation and organizational learning: finding from a

- case study analysis. *Technology Management for the Global Future PICMET* 3:1256 – 1271.
- Bertot, J. C., J. T. Snead, P. T. Jaeger, and C. R. McClure. 2006. Functionality, usability, and accessibility: Iterative user-centered evaluation strategies for digital libraries. *Performance Measurement and Metrics*. 7 (1): 17 – 28.
- By, R. T. 2005. Organizational Change Management: A Critical Review. *Journal of Change Management* 5 (4): 369-380.
- Cai, Z., H. Shu, and W. Zhang. 2013. Research of the IT capability maturity model and its Extension evaluation of smart grid. *Applied Mechanics and Materials* 423-426: 2693-2702.
- Candela, L ., D. Castelli, N. Ferro, Y. Ioannidis, G. Koutrika, C. Meghini, P. Pagano, S. Ross, D. Soerge, M. Agosti, M. Dobreva, V. Katifori, and H. Schuldt. 2007. The DELOS Digital Library Reference Model Foundations for Digital Libraries. DELOS Network of Excellence on Digital Libraries. Project no.507618. Project co-funded by the European Commission within the Sixth Framework Programme. Retrieved from http://delosw.isti.cnr.it/files/pdf/ReferenceModel/DELOS_DLReferenceModel_096.pdf. (accessed Dec. 15, 2014)
- Chen, L., and P. Fong. 2012. Revealing performance heterogeneity through knowledge management maturity evaluation: a capability-based approach. *Expert Systems With Applications* 39: 13523-13539.
- Chowdhury, G. G., and S. Chowdhury. 2003. *Introduction to digital libraries*. London: Facet.
- _____, S., M. Landoni and F. Gibb. 2006. Usability and impact of digital libraries: a review. *Online Information Review* 30 (6): 656-680.
- Crowston, K., and J. Qin. 2011. A Capability Maturity Model for Scientific Data Management: Evidence from the Literature. *Proceedings of the AS/IST Annual Meeting* 48 (1): 1-9.
- Da Rosa, I. B., and D. R. Lamas. 2013. Building and using digital libraries in the developing world. *Education Journal* 2 (5): 192-202.
- Demchig, B. 2015. Knowledge Management Capability Level Assessment of the Higher Education Institutions: Case Study from Mongolia. *Procedia - Social and Behavioral Sciences* 174: 3633–3640.
- Digital Library Federation. 1998. *A working definition of digital library*. <http://www.diglib.org/about/dldefinition.htm> (accessed Mar. 16, 2014).
- DigiQual. 2015. Charting digital library service quality. <http://www.digiqual.org/home> (accessed Sep. 16, 2015)
- Dollar, C.M., and L. J. Ashley. 2014. Assessing Digital Preservation Capability Using a Maturity Model Process Improvement Approach. <http://static1.squarespace.com/static/52ebbb45e4b06f07f8bb62bd/t/53559340e4b058b6b2212d98/1398117184845/DPCMM+White> (accessed Sep. 16, 2015).
- Ekionea, J.P. B., G. Fillion, M. Plaisent, and P. Bernard. 2014. Using the soft system methodology for designing an integrated and inter-firm knowledge management capabilities maturity model in municipal organization. 2014 International Conference on Informatics and Advanced Computing (ICIAC-14) Dec. 30-31, 2014 Bangkok, Thailand. <http://ia-e.org/siteadmin/upload/8091IAE1214017.pdf> (accessed Sep. 16, 2015)
- Farooq, M. K. 2010. *Capability Maturity Model for ARCON Implementation for e-Government Services*. ACM International Conference Proceeding Series 379-380.
- Fath-Allah, A., L. Cheikhi, R. E. Al-Qutaish, and A. Idri. 2014. E-Governmant maturity modles: A comparative study. *International journal of software engineering and application* 5 (3): 71-91.
- Fraser, P., J. Moultrie, M. Gregory. 2002. The use of maturity models I grids as a tool in assessing product development capability. Paper presented at: Engineering Management Conference, 2002. IEMC '02. 2002 IEEE International. Cambridge, UK. 244-250

- Fuhr, N., G. Tsakonas, T. Aalberg, M. Agosti, P. Hansen, S. Kapidakis, C. P. Klas, L. Kovács, M. Landoni, A. Micsik, C. Papatheodorou, C. Peters, and I. Sølvberg. 2007. Evaluation of digital libraries. *International Journal of Digital Library* 8:21–38.
- Gkinni, Z. 2014. A preservation policy maturity model: A practical tool for Greek libraries and archives. *Journal of the Institute of Conservation* 37 (1): 55-64.
- Glynn, L. 2006. A critical appraisal tool for library and information research. *Library Hi Tech* 24 (3): 387-399.
- L. T.. What is a good digital library? – A quality model for digital libraries. *Information Processing and Management* 43 (5): 1416–1437.
- Hsieh, P., B. Lin, and Ch. Lin. 2009. The construction and application of knowledge navigator model (KNMTM): An evaluation of knowledge management maturity. *Expert systems with applications* 36: 4087-4100.
- Ismond, K. P., and A. Shiri. 2007. The medical digital library landscape. *Online information review* 31 (6): 744 – 758.
- Jairak, R., and P. Praneetpolgrang. 2011. The development of a new capability maturity model for assessing trust in B2C e-commerce services. *Communications in computer and information science* 252 CCIS 2: 448-462.
- Jiankang, W., Xiao Juling, Li Qianwen, and Li Kun. 2011. Knowledge Management Maturity Models: A Systemic Comparison. In *ICIII: International Conference on Information Management, Innovation Management and Industrial Engineering* (3: 606 – 609). Shenzhen: IEEE.
- Khatibian, N., T. Hasan gholoi pour, and H. Abedi Jafari. 2010. Measurement of knowledge management maturity level with in organizations. *Business strategy series* 11 (1): 1751-5637.
- Kolly, H. R. 2014. Status of digital libraries in medical university and colleges in Bangladesh. MA thesis in information science and library management, University of Dhaka.
- Koo, M., and C. MacDonald. 2011. An organization model for digital library evaluation. In S. Gradmann et al. (Ed.), *TPDL 2011* (pp. 329-340). Berlin: Springer.
- Kuny, T., and G. Cleveland. 1998. The digital library: Myths and challenges. *IFLA Journal* 24 (2): 107-113.
- Kuriakose, K. K., B. Raj, S.A.V. Satya Murty, and P. Swaminathan. 2011. Knowledge Management Maturity Model: An Engineering Approach. *Journal of Knowledge Management Practice* 12 (2). from <http://www.tlainc.com/article263.htm>. (accessed Dec. 15, 2014)
- Lagzian, F., A. Abrizah, and M. C. Wee. 2013. An identification of a model for digital library critical success factors. *The Electronic Library* 31 (1): 5 – 23.
- Ling-yun, Y., and Z. Hai-kang. 2005. An experiment on digital library based on the method of TQM system. *Journal of Zhejiang University SCIENCE* 6A (11): 1362-1366.
- Lee, Jungwoo. 2010. 10 year retrospect on stage models of e-government: A qualitative meta-synthesis. *Government Information Quarterly* 27 (3): 220-230.
- Marshall, Stephen. 2005. Determination of New Zealand tertiary institution e-learning capability: an application of an e-learning maturity model. *Journal of distance learning* 9 (1): 58-63.
- Marshall, S., and G. Mitchell. 2004. Applying SPICE to e-Learning: An e-Learning Maturity Model? In *Sixth Australasian Computing Education Conference (ACE2004)*, Dunedin.
- Mengxing, H., X. Chunxiao, and Y. Jijiang. 2008. E-government maturity model and its evaluation. *Journal of Southeast university* 24 (3): 389-392.
- Meng-Xing, H., X. Chun-Xiao, and Z. Yong. 2010. Supply chain management model for digital libraries. *Electronic Library* 28 (1): 29-37.
- Mishra, P. N. 2011. *Encyclopedia of information system in digital libraries*. New Delhi: Alfa

publication.

- Morais, E. P., R. Goncalves, and J. A. Pires. 2007. Electronic commerce maturity: A review of the principal models. In P. Kimmers (Ed.), *Proceedings of the IADIS international conference on e-Society* (pp. 463-466). Lisbon: IADIS.
- Nelson, K., J. Clarke, I. Stoodley, and T. Creagh. 2015. Using a Capability Maturity Model to build on the generational approach to student engagement practices. *Higher education research and development* 34 (2): 351–367.
- Nguyen, Son Hoang. 2013. Trends in digital library research: a knowledge mapping and ontology engineering approach. A dissertation submitted for the degree of doctor of philosophy, University of Technology, Sydney.
- Patash, J. 2012. *Towards Maturity Models as Methods to Manage IT for BusinessValue – A Resource-based View Foundation*. AMCIS 2012 Proceedings, paper 16.
- Pee, L. G., and A. Kankanhalli. 2009. A model of organisational knowledge management maturity based on people, process, and technology. *Journal of Information and Knowledge Management* 8 (2): 79-99.
- Pöppelbuß, J., B. Niehaves, A. Simons, and J. Becker. 2011. Maturity models in Information Systems research. *Communications of the Association for Information Systems* 29 (27). <http://aisel.aisnet.org/cais/vol29/iss1/27> (accessed Aug. 30, 2014)
- Qiang, Z. 2010. To make a better digital library – some collaborative efforts in China. In Verheul, I., Tammaro, A. M., and Witt, S. (Eds), *Digital library futures: user perspectives and institutional strategies* (pp. 81-85). Hague: IFLA.
- Robinson, H. S., C. J. Anumba, P. M. Carrillo, and A. M. Al-Ghassani. 2006. STEPS: knowledge management maturity roadmap for corporate sustainability. *Business Process Management Journal* 12 (6): 793-808.
- Roknuzzaman, M., H. Kanai, and K. Umemoto. 2009. Integration of knowledge management process into digital library system: A theoretical perspective. *Library Review* 58 (5): 372-386.
- Rosemann, M., and T. De Bruin. 2005. Towards a business process management maturity model. In Bartmann, D, Rajola, F, Kallinikos, J, Avison, D, Winter, R, Ein-Dor, P, et al. (Eds.) *ECIS 2005 Proceedings of the Thirteenth European Conference on Information Systems*, 26-28 May 2005, Germany, Regensburg. <http://eprints.qut.edu.au/25194/> (accessed Aug. 30, 2014).
- Sandelowski, M., and J. Barroso. 2007. *Handbook for synthesizing qualitative research*. New York: Springer.
- Saracevic, T. 2005. How were digital libraries evaluated? Paper presented at Libraries in the Digital Age (LIDA 2005) 30 May – 3 June, Dubrovnik, Croatia. http://www.scils.rutgers.edu/~tefko/DL_evaluation_LIDA.pdf (accessed Aug. 30, 2014).
- Sen, A., K. Ramamurthy, and A. P. Sinha. 2012. A model of data warehousing process maturity. *IEEE Transactions on Software Engineering* 38 (2): 336-353.
- Shen, R., N. S. Vernuri, W. Fan, and E. A. Fox. 2006. What Is a Successful Digital Library? In J. Gonzalo et al. (Eds.): *ECDL 2006, LNCS 4172*, pp. 208–219, 2006. Berlin Heidelberg: Springer-Verlag.
- Shuba, N. Z. 2012. Building digital libraries in Bangladesh: A developing country perspective. *The International Information and Library Review* 44: 132-146.
- Siau, K., and Y. Long. 2005. Synthesizing e-government stage models – a meta-synthesis based on meta-ethnography approach. *Industrial Management and Data Systems* 105 (4): 443-458.
- Singh, Ram Shobhit. 2008. *Encyclopedia of digital libraries*. New Delhi: Anmol publication.
- Storm, I., J. Harting, K. Stronks, and A. J. Schuit. 2014. Measuring stages of health in all policies on a local level: The applicability of a maturity model. *Health Policy* 114 (2-3): 183–191.

- Suhardi, I.G.N.A.R Gunawan, and A. Y. Dewi. 2014. Total Information Quality Management-Capability Maturity Model (TIQM-CMM): An information quality management maturity model. In *IEEE: International Conference on Data and Software Engineering, ICODSE*. 1-6.
- Strutt, J. E., J. V. Sharp, E.Terry, and R. Miles. 2006. Capability maturity models for offshore organisational management. *Environment International* 32: 1094– 1105.
- Theng, Y. L., and S. Foo. 2005. *Design and usability of digital libraries*. Hershey: Information science publishing.
- Tsakonas, G., C. Papatheodorou. 2008. Exploring usefulness and usability in the evaluation of open access digital libraries. *Information Processing and Management* 44: 1234–1250.
- Uhlenfeldt, L., H. Aagaard, E. Hall, L. Fegran, M. Ludvigsen, and G. Meyer. 2013. A qualitative meta-synthesis of patients' experiences of intra- and inter-hospital transitions. *Journal of Advanced Nursing* 69 (8): 1678-1690.
- Valdés, G., Mauricio Solar, Hernán Astudillo, Marcelo Iribarren, Gastón Concha, and Marcello Visconti. 2011. Conception, development and implementation of an e-Government maturity model in public agencies. *Government Information Quarterly* 28: 176–187.
- Von Wangenheim, A., F. McCaffery, J. C. R. Hauck, and L. Buglione. 2013. Tailoring software process capability/maturity models for the health domain. *Health and Technology* 3 (1): 11-28.
- Walsh, D., and S. Downe. 2005. Meta-synthesis method for qualitative research: a literature review. *Methodological Issues In Nursing Research* 50 (2): 204-211.
- Wendler, Roy. 2012. The maturity of maturity model research: A systematic mapping study. *Information and Software Technology* 54 (2012): 1317–1339.
- Xie, H. I. 2008. Users' evaluation of digital libraries (DLs): Their uses, their criteria, and their assessment. *Information Processing and Management* 44: 1346–1373.
- Yang, Z., and H. Bai. 2009. Building a maturity model for college library knowledge management system. In *International Conference on Test and Measurement, ICTM 2009*: Vol. 1 (pp. 1-4). Hong Kong: IEEE.
- Zhang, Y. 2010. Developing a holistic model for digital library evaluation. *Journal of the American society for information science and technology* 61(1): 88–110.
- Zhao, J., H. Zhang, and J. OI. 2013. Analysis on management of digital library. *Journal of theoretical and applied information technology* 48 (3): 1443-1448.
- Zhong, L., D. Leungr, R. Law, B. Wu, and J. Shao. 2014. An application of the capability maturity model for evaluating attraction websites in Mainland China. *International Journal of Tourism Research* 16: 429– 440.

فاطمه شیخ‌شعاعی

متولد سال ۱۳۵۹، دارای مدرک دکتری در رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی از دانشگاه تهران است. ایشان هم‌اکنون استادیار گروه کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی تهران است. کتابخانه دیجیتالی، پذیرش فناوری اطلاعات، فرایند داوری در مجلات علمی، هستی‌شناسی و اصطلاح‌نامه پزشکی، برنامه‌ریزی استراتژیک در کتابخانه‌ها از جمله علائق پژوهشی وی است.

نادر نقشینه

متولد سال ۱۳۴۰، دارای مدرک دکتری در رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی از دانشگاه تهران است. ایشان هم‌اکنون استادیار گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه تهران است. مسائل مربوط به زندگی دیجیتال، Digital Emergence و حفاظت و رخصة دیجیتال از جمله علایق پژوهشی وی است.

سیروس علیدوستی

متولد سال ۱۳۴۱، دارای مدرک دکتری در رشته مدیریت با گرایش سیستم از دانشگاه تهران است. ایشان هم‌اکنون دانشیار مدیریت فناوری اطلاعات پژوهشگاه علوم و فناوری اطلاعات ایران است. مدیریت اطلاعات، مدیریت فناوری اطلاعات، طراحی سیستم، و برنامه‌ریزی استراتژیک از جمله علایق پژوهشی وی است.

مریم ناخدا

متولد سال ۱۳۶۰، دارای مدرک دکتری در رشته علم اطلاعات و دانش‌شناسی از دانشگاه تهران است. وی هم‌اکنون استادیار گروه علم اطلاعات و دانش‌شناسی دانشگاه تهران است. سازماندهی اطلاعات علمی تخصصی، مدیریت مراکز و خدمات اطلاع‌رسانی و مدیریت تغییر از جمله علایق پژوهشی وی است.